

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXVIII. ÉVFOLYAM

2. SZÁM

1983. FEBRUÁR

ÁRA: 1,50 FORINT

március 8.
NEMZETKÖZI NŐNAP

Az idén sem dolgozhatunk rosszabbul...

Tudósítás a posta nagyaktívájáról

Csáki Lászlóné, szakszervezetünk főtájtára, Klézl Róbert miniszterhelyettes, dr. Mészáros Ferenc, a vezérigazgatóság pártbizottságának titkára, Tóth Illés posta-vezérigazgató és Kázmér István, a XII. kerületi pártbizottság titkára

Az elmúlt esztendőben a posta maradéktalanul teljesítette tervét, sőt 1982. az utóbbi évek közül a legeredményesebbnek számít — röviden és velősen ennyiben vonhatjuk meg az év mérlegét, a posta tevékenységét. Nem csekély eredmény ez; a mögötte rejlő munkáról, valamint a posta kollektívája előtt álló feladatokról február 7-én a Posta-vezérigazgatóságon megrendezett postás nagyaktíván esett szó.

A posta tavalyi munkájában meghatározó feladat volt az ötnapos munkahétre való áttérés feltételeinek megteremtése. Ezt nagyrészt önerőből oldották meg, s bár az áttérés nem volt zökkenőmentes, a színvonal nem romlott, sőt, néhol új szolgáltatásokat is bevezettek.

A postaforgalmi szolgáltatásokra a tarifaváltozások a vártnál kisebb mértékben hatottak. Az új szolgáltatások közül kiemelkedik a pénzügyi szolgálat megszervezése, az osztrák postai takarékbetétkönyvekre történő kifizetés, az egységdobozok árusításának a bevezetése, egyes nagyvállalatoknál a kihelyezett pénzfelvételi lehetőség megteremtése és így tovább. A hírlapszolgálat is megőrizte színvonalát, sőt, a terjesztett hírlapok mennyisége növekedett. Az előfizetői telexszolgálatban 527 új állomást szerelt fel. A távirószolgálatnál a posta — tekintettel az ötnapos munkahétre — bevezette az utólagos díjfizetés lehetőségét, és ugyanilyen módszerrel a belföldi távolsági beszélgetések kezdeményezését.

Tavaly több mint tizenöt ezer új távbeszélő-állomást kapcsoltak be, a várakozók száma azonban tovább nőtt, így országosan elért a háromszázhuszonezretet. Budapesten befejeződött a nyilvános telefonhálózat rekonstrukciója és korszerűsítése, aminek következtében javult a szolgáltatás színvonala. A műsorszórásban a megbízhatóság és ellátottság tovább javult.

Az összes bevétel 1981-hez képest csaknem kilenc, a tervhez képest majdnem négy és fél százalékkal, összesen öt-száznyolcvan-millió forinttal nőtt. A többletbevétel részben

a szolgáltatásoknak a vártnál nagyobb igénybevételével, részben az év közben bevezetett tarifaváltozásokkal, illetve egyéb évközi intézkedésekkel függ össze. Az összes ráfordítás százkilencvenmillióval több a tervezettnél; ez az év-közi energiaár-változásokból, a termelési adó bevezetéséből és a tehergépkocsi-járlék tervezettnél nagyobb összegéből adódik. Ezek következtében a vállalati eredmény mintegy háromszázkilencvenmillió forinttal nagyobb a tervezettnél. A képezhető részesedési alap a bér 8,1 százaléka. A foglalkoztatott létszám 65 424 volt.

Az idei feladatok közül továbbra is a legfontosabb a szolgáltatások minőségének a megőrzése, illetve javítása. E célból folytatódik a postahivatali hálózat fejlesztése, a kisgépek számának gyarapítása, megkezdődik a csekkforgalom számítógépes feldolgozása, Budapest és a megyeszékhelyeken a könyvelt küldemények igény szerinti másodkézbesítése. Bővül a telex-, a táviró- és az adatátviteli szolgálat, huszonkilenc és fél ezer új telefonállomást kapcsoltak be, s tovább javul a rádió- és a televízió-műsor sugárzása.

Az írásos beszámolóhoz Tóth Illés vezérigazgató fűzött szóbeli kiegészítést. Mindenekelőtt kifejtette, hogy a szám-

szerű eredményeken túl az 1982-es év fő jellemzője a közönségkapcsolat javulása és a demokratizmus további kiterjesztése volt. Hangsúlyozta, hogy a demokratizmus nagyobb követelményeket támaszt ugyan a vezetőkkel szemben, de ezt a szellemi kihívást el kell fogadniuk. A munkában jó társak voltak. A társadalmi és a tömegszervezetek, amelyek-től a posta gazdasági vezetői biztatást, elemzést, olykor bírálatot kaptak. Közösen gondolkodtak; érezhető volt az eszmei és a cselekvési egység.

A posta gazdasági helyzete biztató, s a szervezet jó irányban halad tovább. A párt- és kormányzati szervek támogatásával kompenzálni tudtuk a szigorodó gazdasági szabályozás következményeit. Így a VI. ötéves terv fejlesztési céljai változatlanok. Javult a posta bérhelyzete, s 1981—83. között várhatóan 6 százalékkal haladja meg a bérfejlesztés a népgazdasági átlagot. A központi segítség mellett az annak köszönhető, hogy felismertük: helyzetünkön elsősorban saját munkánk javításával változtathatunk. A kialakított bértaktikát: az apró lépések politikáját 1983-ban is folytatni kell, és a központilag engedélyezett 3,7 százalékos bérfejlesztés mellett gazdasági ered-

ményeink javításával további adózott bérfejlesztésre is gondolhatunk.

Fel kell készülni a gazdaságunkat jellemző új tendenciákra. A beáramló technika és a népgazdasági intézkedések ugyanis fokozatosan drágítják a postai szolgáltatásokat, amivel egyidejűleg romlik a jövedelmezőség. Ezt a költségérzékenység javításával és a valamennyi területre kiterjedő takarékossgal lehet csak ellensúlyozni. Ez a takarékoság nem mehet a fenntartási tevékenység, a munka biztonsága és a szolgáltatási feltételek rovására. A feladatok maradéktalan ellátása e területeken sem járhat azonban pazarlással.

A vezérigazgató a továbbiakban részletesen elemezte a postai munkaverseny helyzetét. A szocialistabrigád-mozgalom negyedszázados tevékenysége színes és sokirányú. Megállapította, hogy a mozgalom jelentősen hozzájárult az elmúlt évi jó eredményekhez. A fő bázis a végrehajtott szolgálatban található, és ez tulajdonképpen nagyon jó dolog, mert hatása közvetlenül is érezhető mindazok körében, akik a postával ügyfélként, kivülről találkoznak. Mégsem lehet azt mondani, hogy a mozgalom már mindannak elegendő tesz, ami várható tőle. Sajnos, a mozgalom, mint azt a vállalatok bizonyítják, nem követi még kellőképpen az új jellegű postai feladatokat. Sok helyen a kollektív élet javítása és a tanulás is szerepel a vállalatok sorában, még fát is ültetnek, ami helyes, de a postáról valahogy mégsem esik elég szó. A munkában nem vállalnak még elegendő idő-szerű feladatokhoz igazodó többletet. Kiemelte, hogy a mozgalom rugalmasabbá tette ilyen irányban a szakszervezet és a szakma közös feladata. E célból a jövőben a gazdasági vezetőknek nagyobb figyelmet kell fordítaniuk a célok meghatározására és a feltételek megteremtésére, a mozgalmi szerveknek pedig a dolgozók mozgósítására.

1983-ban alapvető változás várható a posta életében: a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium szervezeti korszerűsítése során a posta önálló

(Folytatás a 2. oldalon)

Jubileumi tanácskozás

A munkaverseny és ezen belül a szocialistabrigád-mozgalom létrejötte óta — immáron 25 éve — fontos tényezője gazdasági-társadalmi életünk fejlődésének. Nagyon lényeges tehát, hogy a mozgalom formai és tartalmi tekintetben egyaránt folytonos megújulási készséggel tartson lépést a mindenkor fejlődés követelményeivel. Ezért a munkaverseny gyakorlati állandó vizsgálat tárgya a munkában, az emberi viszonyokban bekövetkező változások tükrében. Ehhez elengedhetetlenül szükségesek azok a tanácskozások, melyeken a mozgalom résztvevői kicserélhetik tapasztalataikat, véleményt mondhatnak a feltételrendszerrel és a fejlesztés irányáról, lehetőségeiről.

1977. a brigádvezetők V. országos tanácskozása óta gazdasági-társadalmi életünkben — mondhatjuk — jelentős változások következtek be. A fejlődés intenzív szakaszának „mélyvízeihez” érkezünk, amikor minden kis előrelépésért igen komoly erőfeszítéseket kell tennünk, és ez alól a brigádmozgalom sem mentes. Elérkezett tehát egy újabb mérlegképzési ideje, amelynek párosulnia kell a mozgalom fejlesztése feltételeinek, feladatainak meghatározásával.

A Minisztertanács, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága, valamint a szövetségek érdekképviseleti szervei május 28-ra hívták össze a szocialista brigádvezetők VI. országos tanácskozását. Ez alkalommal ágazati tanácskozások nem előzik meg az országos fórumot. Az előkészítés közvetlenül a munkahelyi szintű tanácskozásokon folyik, összhangban azzal az alappelvvel, hogy a munkaverseny elsősorban munkahelyi mozgalom.

A központi irányelvekhez igazodva a postai előkészítés a középfokú postaszervek brigádvezetői tanácskozásainak feladata (kisebbségi létszámú szerveknél — 15 brigád alatt — a termelési tanácskozások). Számukra az időpont is kedvező, hiszen ezek a fórumok jogköreik gyakorlása végett általában február második felében, március első napjaiban bonyolódnak le. A tennivalók sora tehát kibővül.

Miről tanácskozzanak, mit vitassanak meg a brigádvezetők — kollektíváik véleményére támaszkodva — ezeken a fórumokon:

- elemezzék a mozgalom 25 éves fejlődéstörténetét szűkebb kollektívájuk és a mozgalom egésze szempontjából;

- mondjanak véleményt a szolgáltatási gyakorlat, a gazdaság és ezen keresztül a mozgalom rugalmas alkalmazkodóképességéről, valamint a gátló tényezőkről;

- minősítsék a mozgalomnak az üzemi demokrácia kiszélesedésében, az egyéni és kollektív kezdeményezőkészség kibontakoztatásában betöltött szerepét;

- értékeljék a jobb minőségű, hatékonyabb munkát ösztönző érdekltség és a munkaversenyben elért eredmények elismerése közötti összhangot, és tegyenek javaslatot a további lépés irányára, módjára;

- határozzák meg, milyen új területeit, módjait látják a szocialista módon élni, tanulni kategóriák érvényre jutásának, a ma már formálisnak ítélt vállalkozások kiküszöbölésére és napjaink elfogadott életformáihoz való igazítására;

- hogyan ítéljk meg a szakmai és mozgalmi vezetőknek a mozgalom tartalmi fejlesztésére, a mozgalomnak a mindenkor postai feladatokra való ráhangolásra irányuló munkáját, és mit várnak el tőlük a jövőben;

- mi a véleményük a jelenlegi helyi és felsőbb szintű értékelési, elismerési rendszerekről.

Úgy érezzük, hogy mindezek súlyponti kérdések ma a munkaversenyben, a brigádmozgalomban. A kör azonban nem teljes, ezért mindenkinek — akinek csak valami köze is van a mozgalomhoz — feladata, hogy a fejlesztést elősegítő tevékeny részvétellel hozzájáruljon ehhez a munkához.

A területi tanácskozásokról — melyeknek vitaindítóit a szakvezetők tartják — jegyzőkönyvek készülnek. Az összefoglaló anyagot, az országos tanácskozás rendező szerveihez való megküldés előtt még a területek szakmai és szakszervezeti támaszai megvitatták, és az abban foglaltak képviselője lesz a 13 postás küldött feladata az országos fórumon.

A tanácskozásokról a mérlegképzésen és a feladatok meghatározásán kívül egy kellemesebb feladatuk is lesz. Tekintettel a már említett 25. évfordulóra, bizonyára minden területen több olyan alapítót találunk, akik brigádvezetőként vagy egyszerű tagként, vagy a mozgalom szervezésében, irányításában végeztek sok éves kiemelkedő munkát. Ragadjuk meg az alkalmat munkájuknak széles kollektívai előtti megköszönésére, elismerésére. Eredményes tanácskozást!

Mészáros József

Az idén sem dolgozhatunk rosszabbul...

(Folytatás az 1. oldalról)

lesz, országos főhatóság, illetve gazdasági szervezetenként. Az ezzel kapcsolatos tevékenység munkabizottságok most mérik fel a KPM és a posta jövőbeni feladatait. Ezzel a tervezett önállósággal a hírközlés működési és fejlesztési feltételei kedvezőbbé válnak. Párhuzamosan tovább folyik a belső szervezeti korszerűsítő tevékenység is. Az ezzel foglalkozó bizottságok a döntést készítik elő.

Befejezésül megállapította, hogy 1982-ben a posta fejlődött, s bár az összkép még nem igazán megfelelő, a tavalyi munka elismerésre méltó. Ebben az évben a legfontosabb cél a megújodási folyamat töretlen továbbvitele, a felelősség és a munkaminőségének a növelése, a szolgáltatói magatartás, az új gondolkodásmód fokozott érvényrejtetése. Ennek érdekében az üzletpolitikai koncepciókkal összhangban olyan új szolgáltatásokat vezetünk be, amelyek javítják a lakosság ellátását.

Dr. Szarka György (Budapesti Távközlési Igazgatóság)

Előrendű célunk a közönség szimpátiájának megnevelése és megtartása, úgy, hogy gazdaságilag is hasznot hozzanak, de természetesen a nyereséget a jövőben is a tömegszolgáltatás teremti meg.

A vitában részt vett Jaross Béla, a Debreceni Postaigazgatóság pártbizottságának titkára, aki az igazgatóság ismertetési jellegű, új szolgáltatásait ismertette. Lipp István, az Üzembiztonsági Hivatal igazgatója a műszaki nyilvántartás naprakészítése mellett állt ki. Fejes Istvánné, a Budapesti Postaigazgatóság tsz-b-titkára örömdetektáit beszélt arról, hogy megkezdődött a szolgáltatói magatartás elterjedése, terjed az udvarias magatartás, a hivatalok döntő többsége tisztá lett. Ebben a vonatkozásban a jövőben többlet várunk a szocialista brigádoktól. Sárdy Tiborné, az Ertekezési Hivatal igazgatója ismertette, hogy a hivatal elhelyezését tizenhat éve nem sikerült megoldani: túlságosan szétosztottak. Együtt a javaslatot tett a még gazdaságosabb belfelügyeletre. Molnár Ferencné, a Kábelüzem szakszervezeti bizottságának a titkára a munkaerőhiányra panaszkodott. A fizikai állományba tartozókat az egész országban kell utaztatni, és ezt anyagilag saját hatáskörben nem tudják megoldani.

Kövesdy Ferencné, a Központi Hírlap Iroda igazgatója kifejtette, hogy az ötnapos munkahét bevezetése óta nehezebb az expedálás, főleg a napilapoké. A bérigazgatóságban a munka szerinti elosztás még nem sikerült maradéktalanul eleget tenni. A verseny alapján történő juttatás — az ösztönző rendszer kiterjesztésével — módszer lehet a munka szerinti elosztás megvalósításához.

Fejes Istvánné (Budapesti Postaigazgatóság)

Klézi Róbert közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes a minisztérium nevében is egyetértést fejezte ki a beszámolóban elhangzottakkal kapcsolatban. Jelentősen kitért, hogy a postán megváltozott a gondolkodásmód. Előtérbe került az árkezelés. Ebben az esztendőben fontos feladat a demokratizmus további kiszélesítése; csak úgy lehet jobban dolgozni, ha az érdekesség minél több embert érint. A kisvállalkozások esetében beszélt a párt és a szakszervezet felelősségéről, valamint a szakvezetőkéről: csakis az elvégzett munkáért szabad pénzt kifizetni. Véget ért a hangzott annak a véleményének, hogy a posta tervezett önállósága nyomán várhatóan a hatékonyság is növekszik.

Dr. Szarka György, a Budapesti Távközlési Igazgatóság tsz-b-titkára a fenntartási munka tevékenységének fokozását szorgalmazta. A munkahelyi demokrácia szélesítéséhez a hatáskörök decentralizálását igényelte.

Csáki Lászlóné, szakszervezetünk főtitkára bevezetőjében egyetértett az írásos anyaggal

és a szóbeli kiegészítéssel. 1982-ben bebizonyosodott, hogy saját hatáskörben is van lehetőség az élet- és munkakörülmények javítására. Nyilvánvaló dolog, hogy a tavalyi eredményt csak nagyobb erőfeszítéssel lehet megismételni; a gazdasági eredményekhez a dolgozókri elrendezkedés is elengedhetetlen.

A főtitkár hangsúlyozta, hogy a szakszervezet minden erejével támogatja az ideit terjed, e célból erősíteni kell az emberi tényezőt, s az aktív elhangzottakat közel kell vinni minden dolgozóhoz. Örömdetektáit fejezte ki a fórumon is fölmerült a munkaverseny és a munkahelyi demokrácia szélesítésének az igénye. A közös gondolkodásra, a jó hozzáállásra a jövőben is szükség van, hiszen az 1983. évi terv végrehajtásához igen határozott politikai munka is kell. A szakszervezet és a gazdasági vezetők közös kötelessége, hogy a lakosság igényeinek az ellátása mellett a dolgozókra is figyeljen. Rend és fegyelm: e két összetevőre támaszkodjanak a gazdasági vezetők minden vonatkozásban, hiszen ezzel a szakszervezet is teljes egészében egyetért.

Kázmér István, a XII. kerületi pártbizottság titkára elismerte az eredményeket, meg erősítette az elhangzottakat. Örömdetektáit fejezte ki, hogy a posta vezetők önkritikusan szölk az eredményekről és a hibákról egyaránt.

Végezetül a vezérigazgató válaszolt néhány hozzászólásra, majd néhánnyal fejezte be az értekezletet, hogy a posta örül az önállóságnak, de ezzel egy szerszind a felelőssége is megnövekszik. Hiszen arra a súlyponti és igen nagy kérdésre kell megfelelő választ adnunk, elsősorban tevékenységünkkel: jobb lesz-e a posta, ha önállósá válik?

Gyulay Zoltán

Bővülő költségvetés — fokozódó felelősség

A múlt év novemberében készült, majd ezt követően taggyűlés, illetve bizalmi küldött-értekezlet napirendjére került az alapszervezetek 1983. évi költségvetése. Tekintettel arra, hogy az alapszervezetek egész évi pénzügyi tervezéséről van szó, e munkához most is jelentős előkészületekre volt szükség. A SZOT elnöksége áttekintette a költségvetés készítésének általános irányelveit, és olyan szempontokkal egészítette ki, amelyek az eddigi tervezési gyakorlatról el térnek. Az alapszervezetek gazdasági felelősségét szembe tartva a jövőbeni költségvetésüknek a következőkre kell alapozniuk:

- a rendelkezésre álló anyagi eszközök segítségével a politikai célok elérését és a feladatokat zavartalan ellátását;
- a tervezésnél — ahol erre lehetőség van — az eddiginél nagyobb mértékben támaszkodjanak a jóléti és kulturális alapra;
- az igények és a lehetőségek összhangját az ésszerű takarékoskodik elvnek megtartásával kell kialakítani.

Összességükben az alapszervezeteknek, valamint a központi vezetőség apparátusának a tervezett bevételei 1983-ban 5 százalékkal haladják meg az előző évi előirányzatot. A bevételek mintegy háromnegyed részét, csaknem 31 millió forintot, a tagdíjak adják.

Szakszervezetünk különböző szintjein összesen több mint 42 millió forintot használhatunk fel. Ez az összeg ugyan sokféle célra, mert mind a kis létszámú, mert mind a nagy létszámú szervezeteknek, mind a központi vezetőség apparátusának a bevételeit is magába foglalja (56,3 százaléka az alapszervezeteknél, 9,5 százaléka a területi szakszervezeti bizottságoknál, a gazdálkodás mégis minden szervnél nagy figyelmet, pontos és lelkiismeretes munkát igényel).

Fegyelmzett tagdíjgazdálkodásra kell törekedni, tovább kell szilárdítani valamennyi alapszervezetünknek a tárgyhavi tagdíjfizetést, a hátralékokat pedig csökkenteni kell. Ugyancsak a tagdíjgazdálkodásra is ható tényező a szervezeti szint javítása, a tervezett 97,8 százalékos arány elérése.

Az 1983. évi összes felhasználás a bevételeknél nagyobb arányban, 7,5 százalékkal, az elmúlt évihez viszonyítva. Ezen belül az alapszervezetek költségvetés több mint 9 százalékkal meghaladja az 1982. évi. E növekedést csak részben fedezik a várható bevételek, az előző időszakról áthozott összegeket jelentős mértékben igénybe kell venni.

A főbb költségvetési kiadások közül néhány tervezett alapszervezeti kiadást, a következők állapítjuk meg:

A 310. alapszervezetünk

Miskolc 23 néven új postahivatal nyílt a nagyváros nemrég épült Ávas lakótelepén. A hivatal állományi létszáma 100 körül van, azonban a várható forgalomnövekedés miatt ez emelkedni fog. A dolgozók jelentős része Miskolc 1 postahivatalból került át a hivatali létszámba, ezenkívül más miskolci postaszervektől és

A szociális felhasználások növekednek az 1982. évihez mérten. E költségvetés 9,8 millió forinttal az összes kiadás ötven százalékát adja, s magába foglalja a segélyezés (intézményes és rendkívüli) mellett mindazokat a felhasználásokat, amelyek céljukat tekintve szociális jellegűek (például a nyugdíjasokkal összefüggő kiadások, gyermek-ünnep, napon, anyák napja kiadásai, kegyeleti kiadások stb.). E költségvetésben a segélyezésre fordítható összegek növekedéséből, valamint a nyugdíjas szakszervezeti tagokra fordítandó összegek növekedéséből tevődik össze.

Szakszervezeti segélyezésre az eddigieknél nagyobb összeg — az évi tagdíjbevétel 20 százaléka — használható fel. Nem módosult, s változatlanul kötött normatív a szociális és a temetési segély összege (400, illetve 800 forint). Érvényben maradt az az elnökségi határozat is, amely szerint a költségvetésből az intézményes segélyeken felül rendkívüli szociális segélyt elsősorban a nyugdíjas és a jogfenntartó tagoknak folyósítsanak. A tényleges dolgozó szociális segélyezésére az üzemi költségvetésből ad lehetőséget.

Az alapszervezeti költségvetések összesített adatai szerint a segélyezési részarány átlag 17 százalékos, az egy főre tervezett rendkívüli segély összege 750 forint. Ezt az előirányzatot mind arányában, mind összességében többletbevételekből vagy egyszerű átcsoportosítással célszerű feltölteni.

A kulturális kiadások — bár nem jelentősen — csökkennek. A bevételi előirányzat növekedése mellett az itt tervezett megtakarítás elősegíti a szociális és a sportcélú kiadások csoportjának tervezett növekedését. Ez utóbbiak 11,4 százalékkal nőnek, s felhasználási területük elsősorban a tömegsport.

Mint az eddigiekből is kitűnik, tovább növekszik a szakszervezeti szervek által kezelt pénzügyi összegek, s ez az eddigiekhez képest nagy figyelmet igényel a szakszervezeti bizottságok döntéseiben, a számvizsgáló bizottságok ellenőrzési tevékenységében. Minden aktívának, aki pénz- és értékekkel, kezelemmel foglalkozik, éreznie kell azt a felelősséget, amelyet a társadalmi tisztességgel vállalt. A szakszervezeti tagság felelőssége is nő: igényesebbnek kell lennie a beszámoltatásban.

Az anyagi eszközök, a gazdálkodás pénzügyi feltételei tehát adva vannak, az alapszervezeteken, a tagságon múlik, milyen hatékonyan állítják a szakszervezeti célok, a postás dolgozók érdekeinek szolgálatába.

Perjési József

Vannak még kihasználatlan lehetőségeink...

Csatlakozunk a népgazdasági anyag- és energiatakarékossági programjához!

A népgazdaság VI. ötéves terve és a társadalmi célok megvalósításának nélkülözhetetlen feltétele a gazdasági hatásoknak növelése, a hatékonyság javítása, a rendelkezésre álló anyagokkal és energiahordozókkal való ésszerűbb, takarékosabb gazdálkodás. A Minisztertanács 1982. augusztus 1-i határozatában programot fogadott el a gazdaságos anyagfelhasználásra, az anyagtakarékossági technológiák fejlesztésére, alkalmazására. A programhoz az egyes ágazatok, alágazatok sajátosságuknak megfelelő akcióprogrammal csatlakoznak.

A Magyar Posta jellemzően üzemeltetői tevékenységénél fogva másodlagos felhasználó, az anyagszükségletet, az energiatakarékossági szempontokat az üzemeltetési technikát és a gyártókat által előírt technológiát határozza meg. Számos lehetőség nyílik azonban a fejlesztési tervek kialakításakor, a napi üzemeltetési feladatok ellátásakor vagy a készletgazdálkodás során a takarékoságra. Ma még kiaknázatlan terület a postán felhalmozódott hazai és nemzetközi ismertet, tapasztalat hasznosítása a híradástechnikai iparban.

Valós lehetőségként lehet és kell számolni a dolgozók kezdeményező-készségével, alkotó erejével. Ezért nélkülözhetetlen a dolgozók széles körének részvétele a fejlesztési és üzemeltetési feladatok meghatározásában és végrehajtásában.

Szakszervezetünk az anyag- és energiatakarékosság terén alapnak tekint a kormányprogramhoz kapcsolódó postai akcióprogramot. Fontos szakszervezeti feladatunk tartja a program végrehajtásának segítését, illetve a takarékoság fokozódó minden kezdeményezés támogatását. Ezért az elnökség az alábbi feladatokat határozza meg:

- Szakszervezetünk a termelési segítő tevékenysége során legfontosabb feladatának azt tekinti, hogy a dolgozókat megismertesse, elfogadtassa a postai programot, hogy

azután egységes gyakorlat alapján részt vegyenek végrehajtásában. Legyenek tájékozottak anyag- és energiaellátásunk megváltozott feltételeiről, igényeljék és fogadják el a takarékoskodik jobban szolgáló anyaggazdálkodási intézkedéseket.

Szakszervezeti szerveink fordítsanak fokozott figyelmet a technológiai fegyelmek megvalósítására, a társadalmi tulajdon védelmére. Lépjünk fel minden területen a pazarlás ellen, az anyagtakarékossági elvvel szembe. Szorgalmazzuk a postásokról, a különböző munkaterületekre konkrét, helyi feladatokat jelöljenek ki. A demokratikus fórumokon az elhatározott tennivalókat kíséreljük nyomozni és kérjük szívesen az elmaradások okait. Legyenek kezdeményezők a feltárt hibák felszámolásában, igényeljék a mulasztók felelősségére vonását.

- A feladatok eredményesen csak a gazdasági vezetők, a szakemberek és a társadalmi szervezetek tevékenységének összhangjában, szervezett és folyamatos munkájával hajthatók végre. Különösen fontos a tartalmas és jól összehangolt együttműködés a fejlesztési, a rekonstrukciós műszaki-gazdasági tervek kidolgozásában, az anyagfelhasználási és a készletnormák korszerűsítésében.

A takarékoskodik már a fejlesztési elképzelések kialakításánál el kell kezdődnie. Ezért meghatározó szerep hárul a fejlesztési döntések előkészítésénél dolgozó értelmiségiek szakemberekre, illetve intézményekre, elsősorban a PKI-ra és a POTI-ra. El kell érni, hogy a takarékoskodik irányadó szemléletként érvényre jusson érdekeltjei rendszerünkben, másrészt minden területen nagyobb teret és nyilvánosságot kell adni a célért tenni képes és akaró egyének, illetve kollektívák kezdeményezésének.

A szakszervezeti szervek mindenütt legyenek gyűjtői az üzemeltetők és a dolgozók véleményének, és a mozgólóm erejével juttassanak érvényre minden ésszerű, megalapozott

javaslatot. Egyes jelentősebb kérdésekben — eltérő álláspontok esetén — kezdeményezzenek társadalmi vitát, mind az irányítás, mind a végrehajtás érdekében szakembereink bevonásával, elősegítve ezzel is a megalapozottabb döntések kialakítását.

- A területi szakszervezeti szervek törekedjenek arra, hogy a munkaverseny-mozgalmat elterelje a program végrehajtás felé. Hassanak oda, hogy a helyi takarékoskodik intézkedési, tervet tartalmazó akcióprogram megvalósítható feladatait, az éves munkaverseny-célok pedig megvalósítását mozgósítsák a munkaversenyben részt vevőket a kitűzött feladatok megoldására. A helyi feladatok meghatározása, a dolgozók és kollektívák kibontakozó kezdeményezései járuljanak hozzá a takarékoskodik célok eléréséhez. Az eredmények értékelése során pedig a munkaverseny különböző formáiban elnyerhető kitüntetések, elismerések odaítélésénél vegyék figyelembe az anyag- és energiatakarékosság terén elért egyéni, illetve kollektív teljesítményt.

- Mind a gazdálkodás hatékonyságának növelésében, mind az anyag- és energiatakarékosság terén jelentős és ma még kiaknázatlan lehetőség rejlik az újítási tevékenységben. Az akcióprogram megvalósítását segítsék azzal is, hogy a takarékoskodik kapcsolatos újításokat soron kívül, rövidített eljárással bírálják el, díjazásuk a jelenleginél ösztönzőbb legyen. Az elfogadott újítások hasznosításának, bevezetésének gyorsítására — kivitelezési gondok esetén — szervezzenek komplexbrigádokat.

A szakszervezeti szervek folyamatosan kísérjék figyelemmel a területükről indított kezdeményezések sorsát. Ha a segítség szükségességét érzik, adjanak jelentést a titkárságnak. A folyamatos munka mellett évente egyszer, a félév zárása után, szeptember 15-ig tekintsék át és értékeljék a területen folyó újítási tevé-

kenységet és erről adjanak tájékoztatást a titkárságnak.

- A Kiváló Igazgatóság, Hivatal, Üzem stb. cím elbírálásánál lényeges szempontként értékelni kell az anyag- és energiatakarékosságban, a technológiai korszerűsítésben kifejtett erőfeszítések eredményességét. E szempontoknak megfelelően érvényesülniük kell minden szinten a vezetői tevékenység elbírálásánál, értékelésénél is.

- El kell érni, hogy a gazdaságosabb anyag- és energiatakarékossági tevékenység megvalósítását szolgáló program végrehajtása ne kampányfeladat, hanem a munka minden vonatkozásában állandósult, tudatos tevékenység legyen. Javuljon a propaganda, kapjon nagyobb teret minden olyan ötlet, kezdeményezés, amely ezt elősegíti. Mindehhez szemléletváltozás szükséges, mind az irányítás, mind a végrehajtási területen. A szakszervezeti szervek, aktivistáknak ebben élen kell járniuk példamutatással, mozgósítással és politikai nevelő munkával.

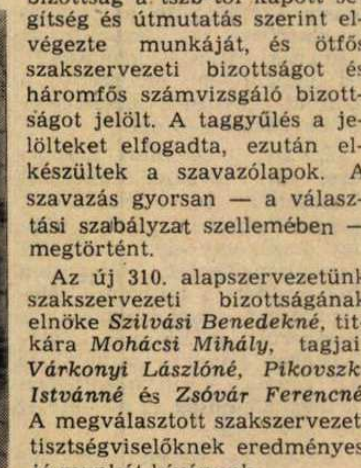
Szakszervezetünk elnöksége egyetértett a fenti gondolatokat tartalmazó előterjesztéssel, és megbízta a titkárságot, hogy az együttes cselekvést végeztartson kapcsolatot a posta vezetőivel.

Különös tekintettel az újítómozgalmakban rejlő tartalékok hasznosításának nagy jelentőségére, a titkárság vizsgálja meg a lehetőségeit a posta gazdasági szabályozórendszerén belül egy érdekelt-ségi alap képzésének, mind a vezérigazgatóságon, mind a postaszerveknél az adott időszakban hasznosított újításokról. Azt is megfontolandónak tartja az elnökség, nem lenne-e célszerű egyes nagy horderejű javaslatok elbírálására — eltérő szakvélemények esetén — külső, független szakértők bevonása.

A testület megítélése szerint az említett javaslatok kidolgozása és megvalósítása egyaránt szolgálja az újítók, a posta és a szolgáltatásai igénybe vevő közönség érdekeit.

Mohácsi Károly szb-titkár

Gál Gyula

Vita a kollektív szerződés végrehajtásáról

Szakszervezetünk elnöksége az előző évnél egy hónappal korábban — már januárban — tárgyalta a posta vezérigazgatójának beszámolóját a kollektív szerződés 1982. évi végrehajtásáról. Ezzel együtt azokat a módosító javaslatokat, amelyeket 1983-ban terveznek. Ez azért vált szükségessé, mert a dolgozók és főleg a bizalmiak ismételt szava tették, hogy nincs elegendő idő a vitákra. Pedig lényeges dologról van szó, mivel a kollektív szerződés beszámolóját és a módosító javaslatokat a függelékkel együtt a bizalmiakig bezárólag minden szinten meg kell tárgyalni.

E cikk megjelenésekor már a dolgozók kezében lesz a kollektív szerződés végrehajtásáról készült beszámoló a módosító javaslatokkal, valamint szakszervezetünk elnökségének ehhez kapcsolódó határozatával. Ezek az anyagok azonban lényegesen kevesebb példányban jelennek meg, mint szakszervezetünk lapja, így hasznosnak tartjuk, ha ezúton is tájékoztatást nyújtunk a végrehajtás jellemző tapasztalatairól.

Az 1982. évi végrehajtásról az elnökség is megállapította és megerősítette, hogy a kollektív szerződés szabályai változatlanul jól szolgálták mind a dolgozókat, mind pedig a posta érdekeit. A korábbi évekhez viszonyítva kedvezőbbé vált a létszámhivyt, csökként a fluktuáció. Persze ez nem minden területen egyformán érvényes.

A postaszervek jól alkalmazták a kishivatalok távollevő dolgozóinak helyettesítésére kiadott rendelkezéseket; az ébrentelt napi 80 forint bértíjzárásban részesülnek. Tapasztalataink szerint a kézbesítőjárások összehasonlításakor is élnek a létszámdíjazás lehetőségével. Ezek a megoldások

segítik a szabadság és a többlétszabadsnap kiadását is.

Vannak munkaterületek, amelyekben már nem ilyen kedvező a helyzet. Több postaszervnél nemcsak gondot okoz, hanem vitát is kivált a helyettesítés díjazása. A vitákra egyrészt az ad okot, hogy a helyettesítés alkalmával kétségbe vonják a helyettesítő munkaidejének kihasználását, másrészt a központi postaszervek nem adnak lehetőséget a helyi vezetőknek arra, hogy az alkalmakkal éljenek.

1982. január 1-vel — lényegében zökkenőmentesen — a posta minden dolgozójára bevezették az ötnapos munkahe-
tet. A szakvezetők a többletszabadsnap kiadásánál a legkedvezőbb megoldásokat keresik, de még így sem tudják mindenkinek szabaddá tenni a szombatját. A beszámoló szerint a dolgozók 76,4 százaléka szombaton, 5,7 százaléka hétfőn, 15,8 százaléka a hét egyéb napjain, 2,1 százaléka összesen kapta meg többletszabadsnapjait.

Hét végén a napilapok kézbesítését alkalmi munkákért 50 forintos óradíjért szombaton az egyeztetett és a hírlap-
kézbesítő 54,4 százaléka vállalta, míg vasárnap 57,9 százalékuk.

A múlt év első felében több postaszervnél panaszok kaptak, hogy a havi munkaidőket ledolgozását nem körültekintően tervezték, s ezért a hónap végén váratlanul berendelték a dolgozókat munkára. Jobb munkaidő kialakításával ezt a hibát a második felében a legtöbb helyen felszámolták.

A szabadsnapok száma részben az új szabadságrenddel, részben az ötnapos munkahéttel összefüggésben postaszintben növekedett. A kiadott szabadságnapok számánál szintén van egy szerény mér-

tékű növekedés, ami igazgató-ságunként igen eltérő. Az átlaghozó szabadságnapok száma a legnagyobb a Budapesti (8600), legkisebb a Soproni Postaigazgatóságnál (az ezret sem éri el).

Hasonló tendenciával találkoztunk a túlórák alakulásánál is. A postai átlaghoz viszonyítva szembetűnően sok Budapesten a Jármutelep, a Központi Hírlap Iroda és a Többszörös Igazgatóság 1 főre jutó túlórája. A túlórák ilyen mértékű növekedéséhez kétségtelenül hozzájárult a létszámihiány, a feladatok növekedése, s nem utolsósorban a hétvégi hírlap-
terjesztés.

A feladatok az elmúlt évben, elsősorban a műszaki területeken a szabad idő terhére végzett órákban többletmunkát tettek szükségessé, 30 forintos normaóra-díjazással. Az elnökség egyetért az-
zal, hogy a foglalkoztatási forma 1983-ban szintén szükség lesz. Ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kell helyezni a szakmai és a mozgalmi szer-
veknél egyaránt a munkafegyelm és a munkaerőkölség, valamint a hatékonyság javítására a rendes munkaidőben is.

Az ötnapos munkahét kerekében a szolgálat zavartalan ellátására a postaszervek bővítték a készenléti szolgálatot. Szakszervezetünk is támogatja a rendszernek a felülvizsgálatát, hogy az jobban igazodjon mind a szolgáltatási igényekhez, mind az ésszerű bérigazgatáshoz.

Elismerés illeti a postát, amiért 1982-ben 74,5-ös átlagbér-növekedést valósított meg. Ez a posta és szakszervezetünk együttes erőfeszítésével volt elérhető. Ebben benne van az a 30 millió forintos bérpreferencia, amelyet a hét végi hírlapterjesztésért adtak, továbbá az az 1 százalékos bérfejlesztés, amelyet a posta önről hajtott végre.

Az elnökség megítélése szerint néhány középfokú postaszerv nem fordított kellő figyelmet a bérek évközi alakulására. Ez egyeseknél bér-színvonal-túlépéssel, másoknál bérmegetkárítással járt. Tudatosabb bérigazgatásra van szükség, s ennek keretében indokolt lenne szélesíteni a végrehajtó postaszervek hatáskörét. Ide tartozik az is, hogy a bérmegetkárításokat ott használják fel, ahol azok képződtek.

Említsük még, hogy 1982-ben az előző évnél több részesedési alap képződött. Az év végi részesedés mértékét azonban csökkenti az önről hajtott végrehajtott bérfejlesztés adója. Ezen felül nőtt a jóléti és kulturális alap kiadásaihoz szükséges összeg is.

A posta szakszervezetünkkel egyetértésben jelentős anyagi terheket vállalt a már elért szociális ellátási színvonal megtartására. Sőt az üzemi életben részt vevők száma 3000-nél növekedett. A saját kezelésű konyhák 5,50 forintra, míg az idegen helyen étkezőknél 6,50-re emelték a vállalati hozzájárulást.

Bevezették az új egyenruhát, együtt a szűkült az ellátásban részesülő kör, akik ezért egyszerű alapterületben részesültek, illetőleg részesülnek. A formaruha-juttatásban részesülők száma viszont nőtt (hírlapkézbesítők, hírlapárusok, távirat-kézbesítők). A kettős ellátás megszűntetésével a munkaruha-ellátást 15 munkakörrel bővítették, 13 esetben pedig kedvezően változtatták a kihordási időt. Kedvezőtlen jelenség továbbra is a természetbeni juttatások időbeli elhúzódnása amiért jogosa-

Munkásszállítás terén a II. félétől végrehajtott tarifaváltozás többletköltségeinek túlnyomó részét a posta viseli. Ez ebben részesülők köre érdem-

ben nem változott. Gondot okoz néhány budapesti munkásszálló állagának nagymértékű romlása, a felújítási munkák elhúzódnása.

A legdinamikusabban fejlődő szociális juttatás a vállalati lakásépítési támogatás. 1982-ben összesen 1155-en részesültek kamatmentes kölcsönben, több mint 104 millió forinttal. A nem pénzbeni támogatást (C-fuvar, bontott anyag stb.) 1700-an vették igénybe.

Szakszervezetünk elnökségének határozata elismeréssel alapítja meg, hogy a kollektív szerződés feladatát betöltötte, jogszabályellenes előírásokat nem tartalmaz. A végrehajtás során a törvényesség — szórnyos esetek kivételével — érvényesült.

Szakszervezetünk kongresszusán és az azóta eltelt időszak alatt különböző fórumokon megfogalmazódtak olyan jogos igények, (pl. a mozgó-posta-útipez karbantartása, az RTV-nél a készenléti díjazása, a pénzkezelési pótlék finanszírozása stb.), amelyek kielégítését anyagi fedezet hiánya eddig nem tette lehetővé. Ezek rendezését azonban napirenden tartjuk.

A posta által javasolt 1983. évi módosítások vitára bocsátásával az elnökség egyetértett. Néhány javaslattal kapcsolatosan azonban eltérő álláspontra is kialakult. Ezt a határozat tartalmazza. E kérdések végleges rendezésénél a

viták tapasztalataira támaszkodunk.

A lényegesebbek:

— A saját gépkocsi általános használatát rugalmasabban celszerű szabályozni. Úgy javasoljuk módosítani, hogy a havi kilométer helyett fél éves vagy éves keret legyen meghatározva.

— A forgalmi munkakörökben több postaszerv kéri, hogy a posta tegye lehetővé a korábbi, nem postai munkaviszonyban eltöltött idő figyelembevételét. Indokul hozzák fel, hogy ez nagymértékben javítaná a munkaerő-ellátottságot. Hivatkoznak arra is, hogy a forgalmi munkakörök kivételével ez már minden más munkakörben megoldódott.

— Mindazokról, akik lakásépítéshez kizárólag a társadalmi munkából származó alaptól részesülnek juttatásban, vagy vissza nem térülő támogatást kapnak, a tíz év postai munkaviszonyra való elkötelezettség aránytalanul hosszú a kapott összeghez viszonyítva. Ot évre való módosítását javasoljuk.

Az elnökség úgy foglalt állást, hogy a többiek mellett az előbb említett témákban is kerjük a dolgozó kollektív véleményét, hogy az 1983. évi módosítások találkozzanak a dolgozók egyetértésével, azokat a végrehajtás során magukénak vallják.

Kovács József

IDŐSZERŰ KÉRDÉSEK

Új rendelkezések a nyugdíjasok foglalkoztatására

Lapunk 1982. évi szeptemberi számában írtunk a nyugdíjasok foglalkoztatásáról és munkájuk díjazásáról. Azóta a nyugdíjasok munkavállalására vonatkozóan új jogszabályok jelentek meg [66/1982. (XII. 4.) M. számú rendelet; 5/1982. (XII. 13.) SZOT számú szabályzat]. A Minisztertanács a nyugdíjasok hatékony foglalkoztatása végett 1983. január 1-1 hatállyal módosította a munkát vállaló nyugdíjasok nyugdíjának folyósítására vonatkozó korábbi rendelkezéseket.

Az új szabályozás jellemző vonása, hogy a foglalkoztatás idején nem tesz különbséget aszerint, milyen munkakörben dolgozik a nyugdíjas, vagyis fizikai vagy nem fizikai munkát végez-e. A foglalkoztatás ideje egyenesen egy naptári évben 1260 óra. Ezen a foglalkoztatási kereten belül valamennyi nyugdíjas elérhető a kereseti legfőbb 60 ezer forint lehet. Ha a nyugdíjást bedolgozóként, illetve olyan munkakörben foglalkoztatják, amelyben a munkaidő nem mérhető, vagy a munkaidőt nem határozzák meg, akkor a keresetét át kell számítani munkaidőre. Az átszámításnál minden 50 forint keresetet kell egy óra foglalkoztatási időnek tekinteni.

Az évközi nyugdíjazások esetében a foglalkoztatási keret időarányos. Az 1260 óras keret annyiszor 105 órával, a 60 ezer forint keresetösszeg pedig annyiszor 5000 forinttal csökken, ahány teljes naptári hónap a nyugdíj megállapításáig eltelt. Például: a dolgozó május 1-ével nyugdíjba megy, de a postaszerv továbbra is foglalkoztatni kívánja, akkor december 31-ig maximum 840 órát dolgozhat, s ezen belül legfeljebb 40 ezer forintot kereshet.

A keretösszeg megállapításánál továbbra sem szabad figyelembe venni az olyan juttatásokat, amelyeket a nyugdíj megállapítása előtt végzett munka alapján utólag fizettek ki (például év végi részesedés, a jubileumi jutalmat, a koltsegités jellegű juttatásokat, az újítási és feltalálói díjat, a szerzői jogvédelem alatt álló alkotást járó díjazást).

A fenti korlátozások nem vonatkoznak azokra a nyugdíjasokra, akik nyugdíja 1983-ban a 2200 forintot, az ezt követő években pedig ennek az évenkénti rendszeres nyugdíjemelés legkisebb összegével növelt összegét nem haladja

meg. Továbbra sem vonatkoznak a korlátozások a postás, az ór, a fűtő, a takarító munkakörben foglalkoztatottakra. A nyugdíjasok foglalkoztatására vonatkozó — ez élejtől érvényes — új rendelkezések egyaránt előnyösek mind a postaszerveknek, mind a nyugdíjasoknak. Megjegyezzük, hogy a rendelet kiter azokra a kivételek és különösen indokolt esetekre is, amelyekben akár az 1260 óras, akár a 60 ezer forintos keret alól — társadalmi vagy népgazdasági érdekből — mentesítés kérhető.

Cikkünk megjelenését követően több nyugdíjástól kaptunk levelet, amelyben díjazásukra vonatkozóan kérnek tájékoztatást. A levelek alapján két középfokú postaszerv gyakorlatát vizsgáltuk. Megállapítottuk, hogy a nyugdíjasok díjazásánál helytelenül járnak el. Nagybő munkakör-csoportra, sőt tevékenységre (például nem fizikai munkakörök) határozzák meg bértételt (például 16—20 forint/óra). Ezek az órabérek az egyes dolgozók és a konkrét munkakörök közötti, a bérrendszerben meghatározott differenciálást nem teszik lehetővé. Például: a nyugdíjasok szakmai gyakorlati ideje 10 és 40 év közötti, a munkakörök pedig úgyintéző, termelésirányító, vagy valamilyen pótlékra jogosultság szerint differenciálódhatnak. Mindezek elismerésére a meghatározott órabér nem minden esetben elégséges. Találkoztunk olyan igazgatói rendelkezéssel meghatározott bértétellel is, amely a nyugdíjasnak a munkakörre előírt bértételt alóli határát sem biztosítja. Például postahivatal-vezető részére III. osztályú hivatalnál 20 forint órabetértet írt elő a postaszerv. Ez havibérre átszámolva 3640 forint. A III. osztályú hivatalnál a vezető forgalomirányító IV. munkakörbe tartozik, ahol a bértétel alóli határa 4000 forint.

Jogszabályellenes minden olyan postaszervi rendelkezés, amely a nyugdíjasok részére külön bérrendszert, bérformát alakít ki. A kollektív szerződésben az egyes munkakörökre meghatározott bérrendszerek és díjazási elvek ugyanúgy érvényesek a nyugdíjasokra, mint a főfoglalkozású dolgozókra. Az adminisztrációs csökkenésére való törekvés nem vezethet a végzett munka jogszabályellenes díjazásához.

Közzgazdasági osztály

AZ 1983. ÉVI BÉRFEJLESZTÉS

A Postások Szakszervezetének elnöksége január 13-án rendkívüli ülésén megtárgyalta az éves bérfejlesztés végrehajtásának irányelveit, a bérfejlesztésnek a postaszervek közötti felosztását, és egyetértett velük.

Az év kezdetével népgazdasági szinten új bérszabályozási rendszer lépett életbe. A bérszabályozási formák között megmaradt a tisztá (létszámszámítás nélküli) központi bérszínvonal-szabályozás. A postán az érvényes. A központi bérszabályozás 1983-ban a posta számára 2,7 százalékos bérszínvonal-növekedést engedélyez. Ezen felül — a korábbi

évekhez hasonlóan — további maximum 1 százalékkal növelheti bérszínvonalát, ha a létszámszámítását változtatja ezt indokolja.

1982 folyamán a középfokú postaszervek sok olyan rendkívüli feladatot oldottak meg, amelyekhez a bérfedezetet központi keretből kapták. A feladatok teljesítésével a bérek egy részét visszakorrigálták, így az 1983-as feladatok megoldásánál mintegy 18 millió forint újrafelhasználásáról lehetett dönteni.

A három forrásból összesen 4,29 százalékos bérfejlesztés, illetve bértömeg felosztására született együttes döntés.

Milyen elveket követett a bérfejlesztés felosztása?

A bérfejlesztés felosztásának alapelve volt, hogy

— a bérszabályozás által központi engedélyezett mértékét — a relatív bérszabályozási formában működött postaszervek kivételével — valamennyi középfokú postaszerv egységesen megkapja,

— a létszámszámítását változtatásához kötött bérfejlesztést a középfokú postaszervek pályázata alapján osztották fel,

— postaszintű központi bérpolitikát csak olyan mértékben lehet meghatározni, amelyre a bázis-bérszínvonalban szereplő 18 millió forint fedezetet nyújt.

Mi indította ezeket az alapelveknek a megfogalmazására a döntésben részt vevőket?

A középfokú postaszerveknek a bérfejlesztésből fedezniük kell a kollektív szerződésben szabályozott bérrendszerekből eredő kötelezettségeket (a bértétel alóli határát, a fokozatos előlépési díjat, a képzettségi díjat stb.). Ezek mértéke postaszintben körülbelül 1 százalékos, postaszervenként eltérő mértékű: 0,5-1,2 százalékos közötti szóródik. A legtöbb kötelezettség terhelte postaszervnél ez az éves bérfejlesztésnek mintegy 40 százalékát igénybe veszi.

A Postások Szakszervezetének XI. kongresszusa bérpoli-

tikai irányelvként fogalmaz meg, hogy az éves bérfejlesztések felosztása során a bérfejlesztésnek legalább 50 százalékát szabad rendelkezésű keretként a postaszervek rendelkezésére kell bocsátani. A fentiek figyelembevételével ezt az irányelvet csak úgy lehetett megközelíteni, ha a lehető bérfejlesztési mértékét valamennyi középfokú postaszerv megkapja.

A relatív bérszabályozási formába tartozó postaszervek (Posta Központi Javítóüzem, Posta Központi Kábelüzem, Posta Központi Magasépítési Üzem) biztosított bérfejlesztése 2 százalékos. Ezen felül a bérfejlesztési mutató (egy képzett létszámra jutó számlázott normaóra) változásától függően további, legfeljebb 3 százalékos bérfejlesztést valósíthatnak meg.

A létszámszámítását változtatására engedélyezett bérfejlesztést a posta csak olyan jogcímen használhatja fel, amelyekkel az Állami Bér- és Munkügyi Hivatal előzetesen egyetértett; s csak olyan mértékben, amelyet a jogcímenkénti létszámváltozás indokol. A struktúraváltozással járó bérnövekedés azonban nem haladhatja meg az 1 százalékot. Az elszámlálásnál létszámszámítását-változásként elismerik az I—III. képzettségi fokba soroltak, a munkakörben hasznosított különleges végzettségűek (szakmérnök, szakközgazdász, jogi szakvizsga, a

PM, az OT, a SZÁMOK, az ÁBMM által szervezett felső és középfokú képesítés), a szakmunkások, a második szakmát szerzett dolgozók létszámának emelkedését. A változást az 1982. december 31-1 létszámszámításához viszonyítva kell kimutatni. A középfokú postaszervek pályázatai alapján összesen 30,2 millió forintot osztottak ki. A bérfejlesztés mértéke a postaszervek között nagy szóródást mutat. Az e címen felhasználható bérfejlesztés legkisebb mértéke 0,2, a legnagyobb 2,5 százalékos.

Az engedélyezett mértékből csak annyi használható fel, amennyi a középfokú postaszerv létszámszámítását nem tételezős változása indokol. Amennyiben ez nem éri el a postaszerv által tervezett, úgy a kiadott keret a hiányzó személyenként 7000 forinttal csökken. Ha a tényleges változás engedélyezett várhatóan nagyobb lesz, úgy azt szeptember 30-ig a munkaügyi és szociálpolitikai szakosztálynál jelezni kell. Csak ebben az esetben van mód a többletbérgény elismerésére.

A bázisbérszínvonalban levő és újra felhasználható 18 millió forintot már korábbi döntés bérvonzata is terhelte. Ilyen volt az egyenruha korszerűsítése során az egyes munkakörökben megszüntetett juttatás ellenszolgáltatásaként adott kiegészítő alapterület. (Ennek összege 1983-ban 6,6 millió forint). A 18 millió forint tette lehetővé továbbá azt, hogy

— a hírlapok árusításával is foglalkozó egyéb postal dolgozók (nem hírlapárusok) jutaléka 4 fillérrel (40 fillér/darab) növekedjen,

— a vidéki nyilvános távbeszélőprogram megvalósításának elősegítésére a fenntartó műszerbeszélő ösztönző rendszerét be lehessen vezetni.

— a távbeszélő-főközpontok és a hálózatok fenntartási tevékenysége a többletkapacitás biztosításával meggyorsuljon (a felhasználás feltételei azonosak az 1982. évvel),

— egyes (mindössze négy) kis létszámú középfokú postaszervek (relatív kis bérigényűvel járó) indokolt bérigényük megoldódjanak.

Az ember életében a 10-től a 14. évig tartó életszakaszban történik a legtöbb változás, mind külső testi jegyekben, mind pedig lélektanilag.

Az 5. és 6. osztályos tanulók, ha egészségesek, élénkek, tevékenyek, mozgékonyak. Nem könnyű lekötni őket. Az alsó tagozatos munkatársaink nagyban eltér iskolai munkájuk. Tantárgyként más-más tanár, s így más-más egységes foglalkozik velük. S mivel nincs mindig velük ugyanaz a tanító, kevesebb az ellenőrzés. Éppen ezért nem szabad irányítás, ellenőrzés nélkül hagyni a gyerekeket. Igen fontos a rendszeres és szívélyes érdeklődés a gyermekek feladatai, munkája, nehézségei iránt. Szeretik a munkát, szeretik látni annak eredményét. Nagyon fontosnak tartják a dícsért. Színtelen szavakat ad nekik a megérdemelt elismerés. Nagy hiba azonban, ha pénzt vagy anyagi juttatást kapnak a kötelesség teljesítésért. Az elismerő jó szó erősíti a gyermek önbizalmát. A pénzzel való jutalmazás üzleti, anyagiassá teszi a szülő és gyerek kapcsolatát. **Emberséget, szeretetet, megbecsülést pedig gyermektől sem lehet pénzért venni.**

A 7. osztályban általában már megkezdődnek a serdülést jelző új gondok. A lányok érzékenyek, zárkózottak, esetleg szeszélyesek. Sokszor kerülnek szembe anyjukkal a házi munka, az öltözködés, vagy a munkával kezdődő kapcsolataik miatt. A fiúk hajlamosak a nyersségre, indulatos, nyílt kitörésre.

Fiúkra és lányokra is jellemző serdülőkorukban, hogy a felnőtteket, tanáraikat, szülőiket és kritikával illessék. S ha ebben van is némi igazság, bizony egyoldalú, és hiányzik belőle az életismeret, a tapasztalat adta megértés. Am a le-torkolás, a szó beléjük fojtása csak olaj a tűzre. A kamaszo-

Már nem kisiskolás

Serdülő gyermekünk

dó gyerekekkel türelmesen, tapintatosan, diplomatikusan kell bánni. Rendkívül fontos az, hogyan mond valamit a felnőtt, azaz hogyan „tálat”.

A serdülők szeretetre, megértésre vágyunk. Ez a koruk a feltétel nélküli szeretet igényének kora, amelyre azért van szükségük, mivel saját értékeiket illetően nagyon is elbizonytalanodnak. Mit tehet a szülő? Legyen tapintatos és megértő! De nem a követelmények csökkentésében, hanem abban, hogy a kudarcokat és a feltörő indulatokat követően új megújuló közre a bátorítás gyökéért. Arra kell törekednie minden szülőnek, hogy a serdülők a sikertelenséget átmeneti állapotnak, a munkával együtt járó dolognak tartsák, s higgyenek abban, hogy erőfeszítéseik előbb-utóbb sikerrel járnak.

A serdülő érzelmének tárgya változó. De éppen a serdülés miatt nem a szülő az. A kamasz ugyanis a tágabb környezettel ismerkedik. Nagyon fontosak a kortársakkal kialakuló kapcsolata. Ha ebben otthonos, megértést, és tanácsot kap, könnyebben viseli el az első csalódásokat. Egy hűtlen barát, vagy viszonzatlan szerelem miatti bánatot, eluralkodhat gondolatvilágán, ha nem áll mellette az okos, tapasztalt felnőtt, aki kilendíti személyes gondjainak kátyujából.

A szülők általában komolyan veszik iskolás gyermekeik tanulását. Számon tartják eredményeiket. Rossz néven veszik a hanyatlást. A gyerekek ke-

vésbé néznek előre. Szeretnek iskolába járni: a jelen miatt. Nekik az természetes állapot, hogy iskolába járnak. Az iskola nemcsak munkát, előkészítet jelent a gyermeknek, hanem életformát is. A közösségekben formálódik, változik. A **gyerekek iskolai eredménye és bizonyítványa nem mindig hűtükre értelmi fejlődésének.** Jó tanulmányokat emellett is előfordulhat, hogy a gyerek eloldokodása nem elég önálló, nincs igazi érdeklődése, nincs megfelelő kezdeményező képessége. De akadnak gyengébb bizonyítványokkal is olyanok, akik hivatásban kimagasló tehetségek. A jó bizonyítvány csak egyik jelzése annak, hogy a gyerek elvégzi munkáját. Nem helyes, ha a szülők kizárólag ezt tartják mérvalónak. Nemcsak az értele, hanem a szilárd jellem, a kitartás, a kitartás és még sok más jó tulajdonság értékesíthető a jövőben. Ezért nem szabad a szellemi tevékenységet sem túltékelni, sem pedig alábecsülni.

A kamaszodó gyerekek ellen a szemtelenségen kívül egyik leggyakoribb panasz, hogy **fel-tűnési vágyban szenvednek.** Hangoskodók, nincsenek tekintettel másokra. Külsőjükkel megbotránkoztatják a felnőtteket. A ruha és a hajdivat indoklása mindig: „a többiek is így hordják”. A világról sem akarnak lemaradni. Mivel más eszközökkel még nem tudják érvényesíteni saját egyéniségüket, e külsőgekkel akarják észrevétni magukat. Igaz, ne-

héz lenne válaszolni arra, hogy hol itt az egyéniség, mikor mindenki farmerban jár, egyforma frizurával, ugyanolyan cipőben. De ez őket nem zavarja.

Nem könnyű a szülők és nevelők dolga, hogy az **arany közeputat** járják, amely az egészségtelen, kirívóan izléstelen túlzások lenyírásával mégis meghagyja a serdülőknek ezeket az apró örömeiket, s ezzel a szabadság illúzióját. A legtöbb gyerek gyorsan átesik ezeken a túlzásokon, mint a kanyarón. Többségük amúgy is hajlamos a józan középútra. Lenézi a piszkos, rendezetlen, de a túl divatozó társakat is.

A gyermek legfőbb igénye az, hogy kanyarjék gyermeknek lenni. A serdülő az, hogy **vegyék emberszámba.** Önálló felnőttként szeretne élni, de a felelősséget tetteiért nehezen vállalja. Környezete egyre többet vár tőle, mégis gyermekként kezelik.

Ez a felemás, ellentmondásokkal terhes időszak évekig tart, és a gyerekeknek is, meg a szülőknek is nehéz tudomásul vennie a változást és azt átáldalnia. Ez csak akkor sikerülhet igazán, ha a gyermeket későreig mind kezdve felnővekedéséig mindig emberszámbe vesszük. Nem éleződhet ki semmi, ha a szülők és gyerekek az évek hosszú során folyamatosan együtt élnek. Nemcsak egy lakásban, hanem valóságosan is. Ha mindig vannak közös munkák, közös szórakozások és közös témák. Érdeklődéssel és rendszeresen meghallgatják, megbeszélnek egymás gondjait. A harmonikus, meleg légkörű családban még a serdülés is könnyebben átélne a gyerekek és szülők egyaránt.

Kovács Antalné

AZ IFJÚSÁG HELYZETÉ-VEL foglalkozó fórumot tartottak a Ferenc Távfeszülő Üzemben. A fiatalok szóban és írásban feltett, többnyire az elhelyezkedéssel, a beilleszkedéssel, valamint a lakás gondok megoldásával kapcsolatos kérdéseire Lubi Beldné, az üzem vezetője adott megnyugtató választ.

FÜZESABONY postahivatal tíz szájat, valamint Hatvan 2 nyolc és Miskolc 2 hét dolgozójának részvételével irányítási versenyt rendezett. A vetéledő győztese **Kisfucska László** (Miskolc 2), második **Burgmann Ádám** (Hatvan 2) lett, a harmadik helyet **Novák György** (Füzesabony) szerezte meg.

IRÁNYÍTÓSZÁMRENDSZER bevezetésének 10. évfordulójára 2 forint névértékű, a jelenlegi címzés mintáját, valamint az irányítószámok emblémáját, a holló ábrázoló bélyeget bocsátott forgalomba a posta.

Postatörténetünk tárházából

Beruházás száz évvel ezelőtt

Ezt aztán jól megcsinálták. Húszezer forint bért fizetnek, és az átalakítás is hétézer forintba került. És hogy néz ki a Kereskedelemügyi m. kir. minisztérium postaosztálya a Nákó-féle házban a harmadik emeleten. Bizony! A háznak van három kapuja, és ha véletlenül a rendes bejárókaput eltévesztik, akkor az illető ügyfél keringhet akár egész napon át, amíg a postaosztályt megtalálja.

A Lánchíd téren lévő felsőkapun kell bemenni és a lépcsőn mindaddig fel-fel-fel, amíg az véget nem ér. Nos, ott a postaosztály.

A főigazgató úrnak a szobája, amelyet ugyan csak kulcslyukon át tekinthetünk meg, valahogy még elfogadható, de az osztálytanácsos urak szobái rangjukhoz nem illő állapotban vannak.

Az egyik tanácsos úr előszobájába úgy néz ki, mint egy trafik, és ott ül egy miniszteri titkár. A másodosztályú tanácsos úr előszobájában ül négy magasabb rangú tisztviselő. A harmadosztályú tanácsos úrnak pedig előszobája sincs. Dehát személyezte valahol deszkával elrekesztett helyiségben létezhetik.

Nem kampányfeladat

Törődjünk többet nyugdíjasainkkal!

A nyugdíjasok életkörülményeiről, helyzetük részleteiből megismeréséről az idősekörűak évének alkalmából az aktivisták személyes látogatásának, valamint kérdőíves felmérésnek a révén kaptunk teljesebb képet. Ennek alapján juttassuk szervezetünk központi vezetősége úgy határozott, hogy a nehézségi körülmények között élő postás nyugdíjasok az idősekörűak évének alkalmából egyszeri anyagi jutásban részesüljenek. Az elhatározást gyors munka követte. A központi vezetőség által meghatározott elvek szerint a területi szakszervezeti bizottságok eljuttatták az erre szánt összeget a csekély nyugdíjból élő idős kollégáknak.

Az egyszeri anyagi juttatás — a nyugdíj összegétől függően — 500, illetve 1000 forint volt. Szakszervezetünk az ehhez szükséges pénzt, amely meghaladta az ötmillió forintot, a tagdíjbevételeiből fedezte.

A Postások Szakszervezetének több mint 16 ezer nyugdíjas tagja van, közülük több mint hatvezren részesültek december első heteiben ebben a kellemes meglepetésben. A pénz mellé néhány soros levelet is kaptak, amelyben a központi vezetőség köszöntötte őket.

Ezt követően az ország minden részéből jöttek, jönnek a köszönő levelek. A hosszú évek, évtizedek óta nyugdíjban, levőzök soraiból örömmel mondhatatlan hála és köszönet sugárzik. Nyugdíjainak köszönőleveleit örömmel olvastuk, megőrizzük és köszönjük.

Példaként közreadunk néhány sort a levelekből:

„Magányos öreg szívembe a gyermekkori karácsonyokra emlékeztető boldogság örömet varázsolta a váratlanul érkezett ajándékjuttatás.”

„Mozgássérült vagyok, és így nem tudtam elmozdulni, amit nekem mások tesznek, fizetnem kell, de sajnos, nincs mi-ből. December 22-én kéhez vettem az Önök által küldött anyagi juttatást, s azt mély hálával megköszönöm.”

„Hálás szívvel köszönöm a küldött elismerő sorokat és a pénzbeni segítséget... 91 éves vagyok, beteg, nagyon jól jött az anyagi segítség.”

„Öszinte szívvel és soha el nem múló hálával köszönöm a központi vezetőség gondoskodását, amellyel lelki erőm és új életkedvet is adott.”

„Nagy örömmel és boldogsággal olvastam a nagyon szép kiséző levelet, potyogtak a könnyeim, sírtam, sírtam a végtelenségig. Minden szó, minden sor a szívemig hatott. Nem akartam hinni a szememnek, hogy 18 évvel nyug-

díjazásom után megértem ezt az örömet. Öreg, 76 éves, egyedülálló, súlyosan beteg nőni vagyok.”

„A meglepetéstől alig tudtam szóhoz jutni... hosszú étellel áld meg a sors, ami őszintén szólva már nehézsé, jölesik a gondoskodás, az idős, kis nyugdíjasok iránti tisztelet és szeretet megörvendeztet.”

Az elismerő szavak mögül kitűnik az is, hogy a hosszú, több évtizedes munkában megfáradt, idős, beteg, egyedülálló, szerény nyugdíjból élő szaktársaink további gondoskodást igényelnek és remélnék.

Hozzá tartozók híján ezt a gondviselést elsősorban volt munkatársaitól, a szervezett dolgozók összefogásától várhatják. Kérjük ezért a szakszervezeti bizottságokat, hogy a jövőben, különösen a kisebb településeken, ne vétsék szemük elől egyedül élő nyugdíjasainkat. Tudjanak létezésükről, hogy létükről, kísérjék figyelemmel helyzetük alakulását, a rászorulóknak pedig a lehetőségekhez mérten nyújt-sanak anyagi segítséget.

Hívják meg volt munkatársaik a munkahelyi rendezvényekre, tartanak színvonalas nyugdíjas-találkozókat. A szakszervezeti napok is kiválóan alkalmasak a kapcsolat felvételére és ápolására. Nagyon jó kezdeményezés a már több helyütt változtatás klub-sort szolgáltató nyugdíjasklub, hiszen a színes, gazdag programok honnák az érdeklődőket. S ha már az érdeklődés az ilyen kapcsolatokat is megnehezíti, nem maradhat el a meglátogatásuk, mert a személyes találkozást semmiféle anyagi juttatás nem tudja pótolni.

A jelenleginél több segítséget nyújthatnak szocialista brigádjaink is az idős szaktársak otthonának rendbemozatlához. Az szb-rk kezdeményezés lehet. A rászorulóknál terítésmentes vagy kedvezményes díjú beutalásával az üdülés költségeit is jelentősen csökkenthetik a szakszervezeti bizottságok.

Az időskorúakkal való törődés nem korlátozódhat meghatározott idősokra. E munkában mindenkor is a mozgáalom szerves részét kell képeznie, hiszen ez a legutóbbi központi kezdeményezés az annak fogadtatása is azt bizonyította, hogy még bőven van tennivalónk.

Nagy Sándorné

Lehet így is, lehet úgy is, de így kellene...

Mi, magyarok többek között arról vagyunk híresek, hogy szeretünk jól enni és sajnos, inni is. Ugyanakkor a jó evés családonként mást és mást jelent, nem szólv a üzemi étkezésről. Magyarán: táplálkozási szokásaink némi kívánnivalót mutatnak maguk után. Nem véletlen, hogy az üzemi konyha étrendjét kábarétréfák után szabadon a dolgozók így állítják össze: ha, hétfő, akkor valamit visz a víz leves, bocs-kortalp szárítva, megkövült burgonyával; ha kedd, akkor... és így tovább. Valamennyiünk így igyára ismerős az étrend folytatása. Sok helyen, legyen az akár családi, akár üzemi konyha, még mindig a mennyiséget, s nem a minőséget és a változatosságot tartják szem előtt. Pedig ugyanabból a költségkeretből és anyagból lehet „valamit” főzni, de egy kis fantázia hozzáadásával már ínycsiklandó ételköltemény is kerülhet az asztalra.

Ezért szeretnénk visszatérni lapunk decemberi számához, amelyben a PMK-ban rendezett szakácsversenyéről adtunk hírt. Mint a tudósításból kiderül, a versenyt két, a Szociális Hivatal 10-es konyháján dolgozó szakács, **Boros Áronné** és a legifjabb versenyző, **Egresi Mária** nyerte meg. Meglátogat-tuk őket munkahelyükön kíváncsiak lévén, hogyan dolgoznak, mit főznek, amikor éppen nincs verseny.

— Bárki megnézheti az ét-lapunkat — mondja **Boros Áronné** —, még az inyencek igényeit is kielégíti, pedig egyetemen főzünk, nemcsak izletesen, hanem változatosan is. Ugyanaz az étel legfőljebb tíznaponként kerül a dolgozók elé. Meg kell mondanom, hogy mindössze három év óta van ez így, amióta **Vári Sándorné** a konyhavezető. Korábban nálunk is ugyanaz volt a verki, mint sok más helyen, egy-egy naphoz egy-egy jól, rosszul elkészített étrend tartozott, ha esett, ha fűt.

— A főzés receptje: az anyagon és a szaktudáson kívül a szív és a fantázia — kapcsolódik a beszélgetésbe **Vári Sándorné** konyhavezető. — Ezzel szemben egy „hagyományos” üzemi étkeztetést

vettem itt át három évvel ezelőtt. Korábban a vendéglátónál dolgoztam, onnan hoztam magammal főzési tudományomat és az egyszerű, változatos táplálkozás szokásának igényét. Nagyon jó munkatársakra találtam, akikkel el tudtam fogadtatni a saját elképzeléseim szerinti konyhamunkát, akikkel együtt ugyanabból a költségkeretből varázsoltuk elő, szinte az első pillanattól fogva népszerűtelleinket. Eleinte nem volt könnyű, hiszen a szakképzett főszakácsok kívül, aki ráadásul helyettesítette a szülési szabadságon levő **Mohácsi Györgynét**, csak a betanított szakácsra, **Boros Áronnéra** számíthattam. De rövidesen rájöttem, hogy **Boros-né** nagyon jó érzéke van a főzéshez, foglalkozni kezdek vele, figyeltem a munkáját. A mostani főszakácsunk, **Mohácsiné** egy éve jött vizs-sza a szülési szabadságról, és mint néhány héttel később elmondta, eleinte félt velem dolgozni, mert a korábbi vezetőnél egészen máshoz szokott. Végül is olyan jól helytállt, hogy a múlt év novemberében miniszteri kiténtetésben részesült.

— Kilenc éve dolgozom ezen a konyhán — veszi át a szót ismét **Boros Áronné**. Konyhálányként kezdtem, majd kineveztek betanított szakácsnak. A főzést azóta élvezem igazán, amióta **Várinéval** dolgozom együtt. Nem mindegy, hogy a dolgozó mosolygó arccal köszöni meg az ebédet, vagy „egyűk meg, amit főztünk!” fölkiáltással távozik az ebéd-lőből. Az általános elégedettséget, azt hiszem, a változatos-ság mellett az ízesítés állandó szem előtt tartásával értük el. Nálunk alapos előkészítés nélkül nem kerül terítékre az étel.

— A vezetőnőnek köszönhetjük azt a szép sikert is, amelyet a PMK szakácsversenyén arattunk. Ó biztatott mindkettőnk, hogy vágjunk csak neki bátran, szinte öntőte belénk az önbizalmat. Ráadásul a tőle tanult recept alapján készített étellel, a rác sertésbordával pályáztam. Rettenetesen lámpalázás voltam. De úgy látszik, a verseny tudósiója is a lehető, mert az még csak hagyján, hogy en-

gem **Boros Árpádné**nak keresztelt el, de azzal, hogy a rác sertésbordát, brassói aprópecsenyének titulálta, végképp bizonyosságot tett a főzési tudományokban járatan férfiú mivoltáról. Ráadásul csak fél-lig-meddig tette közzincse, s finom-édig receptjét, amely így szól: Süss pirosra karikára vágott krumplit, készíts egy jó lecsót, a kettőt összekeverve tedd tepsibe! A tetejére helyezz el személyenként egy-két natúrán sült sertéshússzeletet, önts nyakon tejföllel süssd át sütőben!

— A **szakácsverseny legifjabb győztese, Egresi Mária** hogyan került a **Szociális Hivatal 10-es konyhájára** dolgozni?

— A vendéglátóipari szakmunkásképző befejezése után, mint szakács kerültem a Posta Szociális Hivatalhoz, amelynek néhány konyháján megfordulván szomorúan kellett tapasztalnom, hogy képtelenség ellenére csak a mosogatást bízták rám. Nem is nagyon volt lehetőségem bebizonyítani, hogy nemcsak mosogatni tudok, hanem főzni is. Míg végül az étkezési osztály vezető-sége és a szakmai instruktor felfigyelt rám. Ekkor helyezték át ide azzal az útravalóval, hogy itt megmutathatom, mit tudok, mert a vállalat legjobb konyháján, a legjobb vezetővel dolgozhatok együtt. Nem csalódtam. Végre a szakmában dolgozom, szeretem a munkám, főnököm, akittől sokat tanulok, mindenben segít-ségemre van. Úgy érzem, meg is bízik bennem, hiszen a versenyre úgy indított: nyerni kell! És sikerült.

Ahol a jó gazdasági vezetéssel — legyen az ilyen kis koltéltíva is, amely kilenc fő számlál, s ebből öt fő számit állandó tagnak — figyelemre méltó eredmények születnek, ott a szocialista brigádmozgalom is sikereket ér el. A konyhái dolgozók brigádja, a **Rosenberg házaspár brigád** 1982 áprilisában kiváló brigád lett. Miért? A válaszokat a dolgozók által mindig bevezérelhető vásárlói könyve hozzájárásai adják. Álljon itt a legutolsó:

„Köszönjük a sok finom ebédet, és boldog új évet kívánunk.”

C. C.

Fesztivál volt Budapesten

A mérlegkészítés mindig egy-egy időszak lezárását jelenti. A filmművészet azonban túléli ezen, s nemcsak azt alapítja meg visszatekintve az elmúlt idoszakra, hogy mit is mutattak be, hanem módja van arra is, hogy az eljövendő felvázolja. A számadás — mondjuk így — a filmkritikusi díjak kiosztásával kezdődik, és folytatódik az immár hagyományos pécsi, illetve budapesti filmfesztivál februári eseménysorozatával.

Ez az alkalom látványos demonstráció is egyben, hiszen a szakembereket kivéve talán egyetlen művészeti ágban sincs módja a fogyasztónak (vagyis a közönségnek) arra, hogy ellenőrizze az ítélezköket, felmérje azt, vajon véleményük megállapításuk helytálló-e.

Sőt, az „ellenőrzés” ezúttal kettős. Nemcsak a kritikus, a szakmai értéktelítet méretik meg, hanem természetesen az is, ami ennél is fontosabb: maga a mű. Az egyszerű néző két-szer ítélt. Egyézer akkor, amikor a pénztárnál megveszi a jegyet, másodszor, amikor kijöve a moziból vagy másnap a munkahelyén véleményt mond.

Pécs, illetve Budapest esztendőről esztendőre azonban nemcsak afféle művészi bíróság, hanem fontos állomás is. A magyar film ünnepe, a megtett út felmérése. Magától értetődően az idén is az. A művészek, alkotók meg a nézők találkozása, viták színhelye, nemzeti filmverseny és cseme-gének ígérkező ösbemutatók sorozata.

1983-ban is ez volt a február elején megrendezett program, amelynek során két budapesti moziban, a Vörös Csé-lagiban és a Horizont témo-zóban nem kevesebb, mint 31 produkció került a közönség és a *Király István* akadémikus el-nökletével működő társadalmi zsüri elé.

A 31 filmből 15 vett részt a versenyben, míg — és ez a szám különösen imponáló — 16-ot először és a műsorrendet megelőzve mutattak be. Külön nyomatékokat kaptak a mai té-mák, az égető gondok, a kriti-kai hang, a bíráló felelősség-érzet. Képviseltette magát a népszerű-tudományos műfaj (*Kollányi Ágoston*: Noé bár-kái), az egész estés rajzfilm (*Gémes József*: Dalás idők — a Toldi feldolgozása). Akadt krimi (*Dobray György*: Vér-szerződés), a múltat vizsgáló izgalmas dokumentumriport (*Sára Sándor*: Pergőtűz), mű-vészarckép (*Nádasy László*: Radványi-portré). Bemutat-koztak elsőfilmes alkotók (*Pé-terfy András*: Holtpont, *Erdős Pál*: Adj király katonát, *Szur-di Miklós*: Hatásvadászok stb.). Nagy érdeklődés előzte meg *Sándor Pál* 1956 végi históriá-ját (*Szerencsés Dániel*) és *Bó-dy Gábor* új munkáját (*Kutya éji dala*). Akadt sikeres és ke-vésbé emlékeztető alkotás, ahogy az ilyenkor lenni szok-tott, de a mozik az alkalom-hoz illően megtekint, hiszen a filmek barátait mindig vonzot-ta az újdonság varázsa, külö-nösen, ha olyan művészek neve fémjelzi ezt, mint *Gyarmathy Livia* (*Együttélés*), *Kézdi Ko-vács Zsolt* (*Visszaesők*), *Schif-fer Pál* (*Nyugodjék békében*) vagy *Tóth János* (*Örök mozi*).

Az egykori Balázs Béla-stúdió-sok közül *Gazdag Gyula* (*El-vesztett illúziók*) és a *Gulyás testvérek* (*Ne sápadj*) jelent-keztek új munkával. 1983-ban hiányzott, sajnos, a magyar vigjáték és számos nemzetközileg jelzett nagy mű-vész. Ez a távolmaradás azon-ban sem kimerülést, sem hall-gatást nem jelent. Velük a for-gatási menetrend jóvoltából minden biznnyal jövőre, a pé-ci mérlegkészítés alkalmával találkozunk az akkori ösbemu-tatókon.

Abel Péter

Takarékosság — meghozzá ésszerűen

Az elmúlt év novemberében — a Szakszervezetek Országos Tanácsának rendezésében — a szocialista országok nemzeti központjainak osztályvezetői tanácskozást tartottak. A megbeszélés témája: a szocialista munkaverseny a tudományos-technikai haladás körülményei között. Az ez alkalomból rögtönzött kis kiállítás anyagában találkoztunk a Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság Bláthy Ottó és Fresnel szocialista brigádjának devizakimé-lő, valamint energiamegtaka-rítást eredményező újításai-val. Az ésszerű takarékos-ság jegyében végzett figyelem-re méltó munkájukról készült ez a riport.

Az igazgatóság Trefort ut-cái épületében brigádvezetők, brigádtagok és szakvezetők körében beszélgetünk. Kiss Fe-renc, a Bláthy Ottó szocialista brigád vezetője, Takács Gábor és Walter Jenőné brigádtagok, Szűcs Ferenc, a Fresnel szocialista brigád vezetője, Kozák Géza brigádtag és Kiss József, valamint Molnár Béla osztály-vezetők a legnagyobb szerény-séggel, az ismerkedés után fel-oldódva, kötetlenül mondják el már megvalósított elgondo-lásaikat, ötleteiket.

— Kiss Ferenc: — Tekintve, hogy lapunkat, a Postás Dolgo-zót a mi műszaki munkánk-tól távol eső postás kollégák tízezrei olvassák, némi tájé-koztatást kell adnom erről a munkáról. Az ország rádió-, televízió- és mikrohullámú ál-lomásainak üzemeltetése a szorosan vett feladatunk, és ehhez jelentős mennyiségű vil-lamos energiát használunk fel. Ezenkívül igen sok olyan im-portanyagra van szükségünk, amelyekért az ország súlyos devizavárat fizet. A legjelentő-sebb ilyen anyagok a nagy teljesítményű elektroncsövek.

Az üzemtechnikai osztály tartja kézben az energia- és valutamegtakarításokat eredmé-nyező munkák jó részét, olyan formában, hogy például a nyugati importcsöveket szocialista relációban vásárolt vagy hazai előállítású csövek-ke, ráadásul forintért besze-rezve helyettesítjük. Ebből már az elmúlt évben több mint hárommillió forint meg-takarítás adódott, természetesen ezt a cserét a rádióhallga-tók és a televíziózók egyál-talán nem veszik észre. Ezek a csövek már magukban véve megtakarítást eredményeznek, mert nem devizát adunk értük, ezenkívül energiát is megtaka-rítanak azzal, hogy a beren-dezés kevesebb villamos en-ergiát vesz fel a hálózatról.

Kiss József osztályvezető némi kiegészítő magyarázatot fűz hozzá: — Az energiával-

ság, az ezzel összefüggő im-portkorlátozás és az emiatt szükségessé vált takarékos-ság vezetett bennünket arra, hogy gondolkodjunk. A for-intért beszerezhető, vagy ha-zai előállítású csövekben ta-láljuk meg a lehetőségét a leg-eredményesebb takarékos-ságnak. Természetesen több éves előkészítő munka, az iparral kialakított együttműködés, a mérések üzemi tapasztalatai járultak hozzá, hogy ezek az eszközök valóban helyettesí-te-ni tudják a tőkés devizáért behozott alkatrészeket. Ered-ményeink közé tartozik még a mikrohullámú berendezé-seinkben a hazai haladó hul-lámú csövek alkalmazása. A korábbi 10 ezer órával szem-ben például a pécsi mikrohu-lámú láncon 30 ezer égersórá-n át üzemelt a magyar cső. 20 ezer óra megtakarítása nem kevés, hiszen két csövet tesz ki, és ráadásul olcsóbb is.

— Említésre méltó — kap-csolódik be Kozák Géza, a Fresnel brigád tagja —, hogy a precíz működéséről híres ja-pán berendezésekkel sugároztuk a televízió II. műsorát. A Bláthy Ottó és a Fresnel bri-gád ezeket a precíz japán be-rendezéseket kísérletképpen átalakította, korszerűsítette, s ennek eredménye további lé-nyeges villamosenergia-meg-takarítás. Ezzel az átalakítá-sal a klystronok (végerősítő csövek) élettartama is megnő. A kísérlet 1982 novemberében fejeződött be. Azt már kiszá-mítottuk, hogy maga az átal-a-kítás költsége egy év alatt megtérül.

Az üzemviteli műszaki osz-tály vezetője, Molnár Béla a következőket fűzi hozzá: A solti Kossuth-adó óránként 2 megawattot (2 ezer kilowattot) fogyaszt. Aki már hajnalban talpon van, hallhatja, hogy a Kossuth-adó elkezd műsorát egy sípoló hang adásával, majd fél ótkor felhangzik a Rákóczi-induló. A sípolás úgynevezett előkészítő idő. Ez körülbelül 20 percig tartott korábban, s ez idő alatt mértük az adóbe-rendezés minőségi jellemzőit. Ma már 5 perc is elegendő eh-hez a méréshez. A megtakarí-tást bárki könnyen kiszámol-hatja.

— Az újakkal felváltott ré-gi típusú adóberendezéseket nem hagytuk „parlagon heve-rni” — kapcsolódik be Szűcs Ferenc, a Fresnel brigád ve-zetője. Három esetben ezeket a vidéki adóállomásokra telepí-tettük át, növelve az ország rádió- és tévé műsorral való ellátottságát. Ez úgy történt, hogy az áttelepítés előtt a törzs és az állomások brigád-jai szerződést kötöttek, az adókat közösen bontottuk le, szállítottuk az új helyre, s alakítottuk ki a szükséges vil-lamosenergia-rendszert. Így te-lepítettünk adót Győrben, Mo-sonmagyaróváron, Nagykan-i-zsán és Sopronban. Tiszta meg-takarításunk 1 millió 360 ezer forint, ennnyit számlázott volna a BHG. A brigádok az adóbe-rendezések korszerűsítését és felújítását is elvégezték.

— Jó, hogy szóba kerültek a vidékiek is — szól ismét Mol-nár Béla osztályvezető —, mert az igazgatóság területén több mint 120 szocialista bri-

gád van, s bizony, az elmon-dott sikerek a többi brigád jó munkáját is magukba foglal-ják. Egyébként a rádió és a te-levízió dolgozóival, brigádjaival is vannak együttműködési szerződéseink.

Takács Gábor, a Bláthy Ottó brigád tagja szinte válaszol arra a fel sem tett kérdésre, hogyan tovább.

— Nincs megállás, tovább kutatunk, mit lehet még meg-takarítani. Nemrég a Bláthy Ottó brigád összeállított egy sokoldalúan használható digi-tális multimétert, forgalmi értékének 20 százalékaért.

Kozák Géza még elmondja, hogy tevékenységük az ország-határon túlra is kiterjed. Például az Angolai Népköztársá-ságban folyó függetlenségi harcok során felrobbant tévé-adóhoz a Fresnel brigád készí-tett berendezést. Ezenkívül egy országgyűlési interpellációt követően Lillafüred és Felső-hámar tévéműsorral való ellá-tásához készítettek két 2 W-os átvíztető adóberendezést és eh-hez antennarendszert is tele-pítettek. A berendezést nem lehetett hazai gyárról meg-vásárolni. A telepítéshez nagy segítséget nyújtott az emódi Istvánffy szocialista brigád is.

Forintban, devizában a meg-takarítások értékét ki lehet fejteni, de szinte lehetetlen for-intosítani azt a szellemi mun-kát, az értékes, hasznos több-letmunkához való hozzáállást, amellyel a két brigád az igaz-gatóság szak- és társadalmi vezetői által meghatározott cé-lok elérésén fáradozik nap mint nap.

Dénes Géza

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának márciusi havi programja

Március 9. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Dr. Molnár Csabáné: Beszámoló a francia pos-tánál tartott tanulmányútról.

Március 15. (kedd), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Szabó Sándor: Mikro gazdasági célvizsgálá-tok. I. rész (Győr és Békéscsaba távbeszélőgóc-körzet gazdasági összehasonlítása).

Március 16. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Kiss Csaba: A budapesti helyi szállítási rendszer számítógépes támogatása.

Március 22. (kedd), 14 óra, Veszprém, MTESZ-székház, Baj-csy-Zsilinszky út 21. Dr. Hetényi

Tamás: Franciaországi útbeszá-moló (pcm mikrorendszerek).

Március 23. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Makky Csaba: Várakozási idők mérése korszerű elektronikai eszközökkel.

Március 29. (kedd), 14 óra, Posta Központi Kábelüzem, X. Foga-dó utca 4. Török Zoltán—Jány Ist-ván: Számítástechnika alkalmazá-sa a kivitelezési munkák elszá-molásában.

Március 30. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Dr. Heté-nyi Tamás: Távközlőhálózatok korszerűsítése vezeték nélküli pcm-eszközökkel.

dolgoztak, hogy már azzal is nagy kegyet gyakorolnak, hogy kertjüktől megválnak, eladva azt a főposta felépíté-sének céljára. Se régi kis temp-lomuktól, se rozoga rendhá-zuktól nem voltak hajlandók megválni. Hiába volt minden argumentum, a szerzetesek hajlíthatatlanoknak bizonyul-tak. Templomcskájuk tor-nyára új tetőt rakattak, be is vakolták, szép sárgára, be is meszelték, és törpe lakásukat háromemeletes díszletlen ma-gasba vonták, hogy az ennek hátához ragasztott országos postapalotával egy, csakis tég-la szerinti értelemben vett színvonalon álljon. Mit lehe-tett tenni? A szépen elterve-zett főpostát, amely három ut-cára és egy térre tekintett vol-na, a forgalom gyújtópontjá-ban, és olyan palota lett vol-na, amely szépségében bár-mely főváros postapalotán túl tenne, így aztán két szűk utcában és egy közben szé-gyenkezik hatalmas főhomlok-zatával, szobráival, főnséges portikusával és archit-sávjai-val. Ez okból persze, ami nem telt ki az egymásmellettsé-gből azt pótolni kellett az egy-másföltreállításával. A szélesre kivetett arányok szépség-sugor-dok, a lépcsőházak szélessé-gé ácsapott a szűkmellűségbe. Két szellőzőnek tervezett udvar egyéve zsorult. De még így is, fagyatkozósaiban is Szkal-niczky és Koch e műve egyike a legimpozánsabb középüle-

teinknek, amelyben: tekintve, hogy a terület szűk voltával lépten-nyomon meg kellett küzdeniök, jelesül oldották meg a rájuk hárult nehéz fel-adatot.

Magáról a postaépületről, és arról a szárnyról, ahol a táví-róhivatal helyezkedik el, sok képet és leírást közöltek az újságok. Most nem is a posta-hivatalnak szánt feléről, ha-nem a Gránátos utcából belép-ve az udvarra, erről a képről kívánunk szólni.

Az udvart közepén karcsú, takarosan mintázott vasoszlo-pokon nyugvó kocsiszín vá-lasztja ketté, amelynek tetejé-ben üveg csarnokfolyosó köti össze az emeletnek egymással szembe néző oldalait. Emelő-gép szolgál fel ide, valamint azt használják a föld alatti raktárakban is, honnan s hová nagyobb árucsomagokkal ra-kodnak föl és rakodnak le a postaszekerek. A talajt neszfó-gó aszfalt, az udvart pedig üveg-tető borítja be.

Az egész épület technikai beosztásánál a legújabb vív-mányokat használták föl. A postapalota a benne ösz-pontosuló és belőle kiinduló nagy forgalom történelmi, mű-szaki és tüzetesen vett közle-kedési részletei, nem különben dolgozóinak bemutatása, már más témakörbe tartozik.

(Posta Közlöny 1875. évf. 30. és 1876. évf. 41. szám)

Halmi Ida gyűjtéséből

MONOSZLÓ

Megkérdezték: vállalom-e, hogy Zánkan tanuljak néhány hétig szakismeret. Természe-ten igent mondtam.

— Hány embert szolgálsz 16 esztendőre?

— Induláskor majdnem négyszáz lelkes volt ez a kis falu. Sajnos, lassan elnépte-le-nedik. A természet varázsa nem elég a kötődéshez. Ahol a kenyérkereseti forrás, ott az otthon is. Elvándoroltak Ta-polcára, Veszprémbe. Ma már csak száznyolcvan van gyűk.

— Gondolom, a folyamattal párhuzamosan a postaforga-lom is jelentősen csökkent?

— Ez természetes. Azért pénzforgalmunk eléri az egy-milliót negyedévenként. A tsz nem vonja le a tagság tartozá-sát a bérből, így havonta tör-lestzenek. Nálunk pedig sza-porodik a pénzkezelés. Azután a lapterjesztés is elfogadható szinten van. Persze, ez nem az én érdemem, hanem Annus-káé, a kézbesítőm.

— Havonta hány szombaton, vagy vasárnapon kell dolgo-znia Annuskának?

— Minden hét vége szabad. A rendelkezés kiadása után azonnal megoldottam az alkalmi kézbesítést. Évi szabadsá-gát is így tudom kiadni. No, nem én döntöttem e kérdés-ben. Hisz jelentős anyagi jut-tatásról is szó volt. Annuska a pihenést választotta, úgy vé-ltem, helyesen. Évtizedek óta refrénként hangzott ez a téma

szakszervezeti tanácskozáso-kon. Ha nem maradt pusztába kiáltott szó, akkor értelme-sőbb élni a megszerzett lehetősé-gel e módon talán.

— A falubeliektől hallottam, mi mindent teszel értük, he-lyettük. Nem kell órákig vára-kozniuk telefonkapcsolásra. Te rendezed hivatalos ügyeiket, támadcsodol testvérnek, úgok-nak az üzenetet. Csak zárás előtt térnek vissza ügyfeleid, hogy megkérdezzék: sikerült-e. És hogy mondhasd: köszö-nöm Erzsike. De a „tanácsos-ra” vonatkozó megjegyzésüket nem értettem.

— Átszervezések voltak az államigazgatási szerveknél is. Miután a tanácsi kirendeltsé-get megszüntették itt is, meg-kérték, végezzem én ezt a munkát. A postai 1700 forintos fizetés mellé jól jött a tanácsi honorárium is. No meg ez bi-zalmat is jelzett. Másrészt úgy-is hozzám jön a falu népe pos-tai ügyben. Miért ne látnám el egyúttal ügyes-bajos dolgaikat, melyek ugyan más jellegűek, mint a postai szolgáltatás, de a munkaidőbe ez is belefér.

— Mégis — pontosabban — mit csinál a „tanácsos”? Erzsike, milyen ügyekben tevékenyke-dik?

— Tanácstagjainkkal rend-szeresen kapcsolatot tartok. A falugyűléseket szervezem. — Adóvetéket ellenőrzök, a hát-ralékosokat értesítem, az iga-zolásokat láttamozom, és a ta-

nácsi kirendeltségre tartozó egyéb feladatokat látom el. Ezek egy része magánjellegű, többsége egészségügyi, vagy más közérdekű ügyben való el-járás, közvetítés, intézkedés, és a lakosság tájékoztatása. De ez utóbbitan segítségemre van a technika. Van egy hangosbe-mondó berendezés. De szíve-n mondogatom ott a jobb híreket, s hirdetéseket is köz-lök.

— E „dupla” szolgálattal kö-telezted el magad ez évre is, megújítva szerződésed. Nincs valami terved, álmód, amely más jellegű — és nem csupán a falucska életéhez kötődik?

— Van. Természetesen csa-ládomhoz kapcsolódó. Lányom, fiam már kiröppent ottho-nunkból, megkeresve ki-ki a maga fészket. Férjem Szent-antalfán tanít — és mi itt egy szolgálati lakásban élünk Mo-noszlon. Az 1700-as évek kö-zepén épült ódon iskolaépület-ben ketten maradtunk. Laká-sunk körül a sziklák közé, kö-vek helyére viruló kert ala-kígtattunk, hogy barátságo-sabb legyen az öreg ház, az otthonunk. Szeretnénk meg-vásárolni a tanácstól, és kamat-mentes kölcsönt kérni az igaz-gatóságtól, hogy a miénk le-hessen az, amit eddig is úgy gondoztunk, mint más a saját háza táját. Reménykedtünk, hogy a 200 esztendősi épületért — mely átépítésre szorul — nem kér túl magas árat a tanács. Talán szólhatok egy másik ál-munkról is? Ez, bizony, túlvisz falunk határain. Szeretnénk utazni, meglátni a tengert, a boldog partokat... Ugye nem almodom túlságosan merésze-ket...

Székelyné Bálint Ilona

Tervek és akciók a budapesti postások otthonalapítására

Beszélgetés dr. Palotás Magda vezérigazgató-helyettessel

1982-ben a Magyar Posta a fejlesztési, a részesedési és a társadalmi munka-alapból 1155 dolgozónak adott lakás-építési támogatást. Ha ehhez a kamatmentes hitelhez, amely megközelítően 97 millió forint volt, hozzáadjuk az építkezések egyéb módon való segítésének összegét, kiderül, hogy a támogatás, pénzben mérve, százmilliónál is többre rúg. Ugyan senkit nem akarok a számokkal elkápráztatni, de úgy gondolom, az alábbi statisztika páratlan: 1969-től 1982-ig egy közszolgálati postás dolgozó — vagyis több, mint kilencezer ember megtakarított pénzét egészítették ki azért, hogy otthonalapítási törekvéseiket valóra válthassák. Ez a sok száz millió forint egy igen jellegzetes szociálpolitikai tervre utal. Ennek elveiről és gyakorlatáról beszélgettünk dr. Palotás Magda vezérigazgató-helyettessel.

— A közelmúltban, a Postások Szakszervezetének elnökségi ülésén azt mondta egy felszólaló, a lakás életfeltétel. Ha jól tudom, az ön véleménye ugyanez.

— Ha egy szervezet felismeri, hogy lakás nélkül nincs normális élet, nincs kiegyensúlyozott, harmonikus személyiség, és nincs szociális biztonság, akkor ennek a szervezetnek el kellene értenie, hogy a lakás megteremtése nemcsak a lakóknak, hanem a társadalomnak is fontos feladata. A lakás megteremtése nemcsak a lakóknak, hanem a társadalomnak is fontos feladata. A lakás megteremtése nemcsak a lakóknak, hanem a társadalomnak is fontos feladata.

— Atnéztem a posta idei, lakásépítési támogatási terveit. Ebből kiderült, hogy lehet az igény a tavalyihoz viszonyítva jelentősen növekedett — 1982-ben 665-en kérték kölcsönt, 1983-ban pedig 790-en — mégis teljes körű lesz a kielégítés. Egy dologban nincs javulás. Budapest változatlanul a vidék után kullog. Miért nem tud a posta határozott segítséget adni a háztartásainak lakásgondjaik megoldásában?

— Ezek tények. Ebben az évben 650 vidéki és 140 budapesti dolgozó szerepel kölcsönlistánkon. Ez a 18 és fél százalékos budapesti arány már csak azért is igazságtalan, mert a foglalkoztatottak összlétszámának 40 százaléka a fővárosban dolgozik. És persze joggal kell rossz érzéseket a segítség csekély mértéke, ha tudjuk, hogy a pesti ember nehezebb és drágábbban jut lakáshoz, mint a vidéki. Szeretném aláhúzni ezt a körülményt, mivel a posta cselekvőképességét ugyanazok az okok hátráltatják, mint az egyénét. Nevezetesen a fővárosi lakáskiutalási rendszer, a csekély telekvásárlási lehetőség, és a lakások csillogó árát. Azért ne higgye, hogy ölbe tett kézzel szemlélődünk. Sok tervünk és sok folyamatosan levő akciónk van.

A „malmokkal” mindig baj van

— Tavaly ön egy bizottság élén állt, amelyben a vezérigazgató és a szakszervezet jó néhány munkatársa tevékenykedett hónapokon át. A bizottság vállalta annak kiderítését, hogy mik a lehetőségek a kis jövedelmű fiatal házaspárok, az egyedülállók, a megkezdő munkások, a nyugdíjas postások lakáshelyzetének orvoslására. Mit hozott ez a vizsgálódás a budapestiek „konyhájára”?

— Nem sorolnám, mi minden derült ki és ki mindenkinél az ötletek és javaslatok a bizottság javaslataiba. A lényeg az: döntés született, hogy száz lakás teletszerű építésére nyújtunk be igényt a Fővárosi Tanácsnak. Az engedély a VII. ötéves tervidőszakra várható. Ezeket a lakásokat azoknak a postásoknak adjuk, akik az építkezéshez szükséges induló tőkével rendelkeznek. A fiatal házaspárok között sikerült végre lépünk. Ők

vannak helybéli, a legrosszabb helyzetben, no meg azok, akik albérletben, ágybérletben és munkásszálláson élnek, ami úgyszólván lehetetlenné teszi számukra a takarékoskodást. Ezt a réteget akarjuk segíteni egy garzonház felépítésével. Az akció „fedőnéve” fiatalok háza. Terveink szerint száz ember befogadására lenne alkalmas, de hogy pontosabb legyen, száz önálló egyszobás lakrészről állna, amelyeket házaspárok és egyedülálló fiatalok is igénybe vehetnének. Ez az első otthon takarékoskodással lehetőséget nyújtana a másodikként, az igazán otthon megteremtéséhez. A postának erre van megfelelő tőkéje. Kutatjuk, keressük az építés mielőbbi elkezdésének lehetőségeit, am bevalom, pillanatnyilag a Fővárosi Tanács telekfelhasználási jóváhagyását várjuk, mert ugye a „malmokkal” mindig baj van. A realitás minden esetben az, hogy a fiatalok háza is a VII. ötéves tervidőszakban lesz kész.

— Távol áll tőlem, hogy elvitassam a budapesti postások érdekében tett lakásakciók jelentőségét, de a rászorulóknak nem a „mindenséggel” mérnek. Már pedig az említett tervek eléggé távoli időpontokkal kecsegtetnek. Elérhetőbb közelében nincs semmiféle lehetőség, megoldás?

— A kérdésre azt tudom válaszolni, hogy próbálkozunk. Megpályáztunk például a IX. kerületben egy emelet-ráépítési akciót, ami 36 lakást jelentene már 1985-re. Csatlakoztunk egy társadalmi lakásépítési akcióhoz, amelyet az AFIT szervez. A közlekedési lakótelepen 1985-ig bezárólag megkapunk 32 lakást. A tervidőszakban várhatóan 150 postás család tud új otthonába költözni. Több elképzelésünkkel amiatt topogunk egy

helyben, hogy nincs telek. Már pedig telek nélkül a legjobb szándék is csak szándék marad. De ha már Pestről faggat, hadd mondjam el a régi ötletemet. Rengeteg postás nyugdíjas él a fővárosban. Közöttük jó néhány egyedül, magányosan, mások viszont nagyobb lakásban, kettőcskén. Jó lenne valamiféle fórumot találni, amely összehozná őket a nagyobb lakásra törekvőkkel. Tovább megyek. Még azt is el tudnám képzelni, hogy ezen a módon fiatal postaházaspárok, vagy egyedülálló elterelési szerződést kötőnek idős postásokkal. Meggyőződésem, hogy Budapest ezzel a módszerrel is nyélbe lehetne ütni jó néhány lakásügyet, és így is rendeződhetne több, jelenleg megoldatlan, mondjam azt, körülményes élet.

A megtartás eszközei

— A vezérigazgatóság és a szakszervezet közös előterjesztésében olvastam, hogy növekszik azoknak a száma, akik lakásépítési kölcsöntel a zsebükből, a szűkösségekben vállalt előtti szűkösségek megmunka viszonyukat. 1980-ban 25, 1981-ben 42, tavaly pedig már 55 ilyen esetet rögzítettek a „veszteséglistán”. A kölcsönök közül ugyanis mindössze 13 ember fizette vissza egy összegben a kapott vállalati kölcsönt. A szakszervezet elnökségi ülésén több komolyabb szankciók bevezetését sürgették. Mi a véleménye a tendenciáról és a szankciókról?

— Az élet nem állóvíz. Hozzá tartozik a mozgás is. Annyi minden történik egy-egy családdal, haláleset, elköltözés, betegség, a nem postás házastárs munkahelyének megváltozása, az egészségi állapot romlása miatt valamiféle könnyebb tevékenységi kör keresése, de minek soroljam, ennek se vége, se hossza. Szerintem az a lényeg, hogy a kölcsön ne vesszen el, hiszen azért valamennyi postás megdolgozott. Tehát a kölcsön kölcsön adott pénzének vissza kell jutnia a közösséghez. En csupán ennek a szankciónak meg kellene lennie. Különben a megelőzés eszközei az igazgatóságok kezében vannak. Az egyik eszköz: olyan légkört, olyan munkahelyi közérzetet teremteni, hogy ilyen fogvatartósság miatt egyetlen dolgozó se hagyja el a postát. A másik eszköz, a körültekintés. Az a tény ugyanis, hogy mi a jogosság, hogy a postásoknak meg kellene adni a kölcsönt, senki sem hatalmazhat fel az elhamarkodott döntésre. Ezzel a jogkörrel éljenek a helyi szakszervezeti bizottságok, a bizalmi testületek és az elnökintézetek posztosok, a bizalmiak. Az elbíráláskor meg kell vizsgálni a munkát, a megbízhatóságot, egy szóval az emberi „minőség” szempontjait sem.

Ha tehát gond a kölcsönt kapott dolgozók szerződésszegésével, akkor az véleményem szerint az igazgatóság gazdasági és társadalmi vezetőinek döntését kell kérni. Meg kell vizsgálni a munkájuk hiányosságait, kell látni mögötte. Ami egyebek között azért elfogadhatatlan, mert a posta politikai kérdésnek tartja a vállalati lakásépítési támogatást.

— Az 1983. január elsejével életbe lépett lakásügyi jogszabály módosítások a munkáltatói lakásépítési támogatást is érintik. A posta kollektív szerződésének erre vonatkozó melléklete ugyan már ezeknek a

változtatásoknak az ismeretében készült, mégis úgy vélem, nem ez a kollektív tájékoztatásának a legmegfelelőbb eszköze. Tervezik-e valamilyen népszerű kiadvány megjelenését abból a célból, hogy a jogilag tájékozatlan dolgozók is pontos és biztos eligazításhoz jussanak?

— Jogász létemre sem vállalkozom most a paragrafusok hatásainak tételes elemzésére. Azt azért megjegyzem, hogy a munkálkodás-építéshez nyújtott állami támogatás megszűnése várhatóan növeli majd a postai kölcsönigényeket. Nekünk ezzel számolnunk kell. De számolnunk kell az egységes lakástámogatási alappal is, amely magába foglalja a társadalmi munkából képzett alapot. Egyébként a vezérigazgatóságon már készül a központi tájékoztató füzet, amelyet nyár közepére szeretnénk minden igazgatósághoz eljuttatni. Ebben példákkal magyarázzuk és értelmezzük az előírásokat, a lehetőségeket. Hallottam például olyan esetet, amelyben a postás férj és a postás feleség is kapott vállalati kölcsönt, a házuk fel is épült, ám egyszer csak kenyértörésre került sor. A lakásban maradt a feleség a gyerekekkel, a férj pedig eltávozott. A kérdés így fogalmazódott meg: mivel az asszony maradt a lakásban, vajon a felvett két kölcsön is ott terhelje? Az esetet azért említettem, mert az élet sok furcsa helyzetet teremt, amelyben a jogszabályokon kívül a méltányosság és az emberiesség szempontjait is érvényesíteni kell. Nos, a mi kis kiadványunk az ilyen esetekre is megadja a megoldás módját.

Kis pénzért nagy hűség?

— Az előbb említette a társadalmi munkából képzett lakásépítési alapot. Mi a tapasztalatuk, élnek-e az igazgatóságok ezzel a lehetőséggel?

— Nem mindegyik, és nem eléggé. Tavaly például az igazgatóságok összesen 72 dolgozót támogattak saját társadalmi munkából származó lakásalapjukból, ami körülbelül megegyezik az ezt megelőző esztendő adatával. Megjegyzem, az egymillió körüli összeg fő forrása nem a többletmunka volt, hanem a korábban adott kölcsönök visszatérítése. Kivétel persze akad, hiszen a Budapesti Távfeszítő Igazgatóság, a Helyközi Távfeszítő Igazgatóság, valamint a Budapesti vidéki Postaigazgatóság és a Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság éppenséggel a munkaidőn kívüli munkával jutott olyan summához, amely munkaalkapot képezett. Áldásos lenne, ha mondjuk egy kommunista műszak bevételeit minden igazgatóság megajánlaná évente a fiatalok házána felépítéséhez, a másikat pedig a lakásalap növelésére szánná. Természetesen az igazgatóságok dolgozói maguk döntik el, hogy a többletmunka bevételeit

mire használják fel. Az én logikámat az magyarázza, hogy a postaszintű szociálpolitikai rangsor mögött postaszintű lakásoknak vannak. Vagyis minden igazgatóság lakásgondja benne van abban a bizonyos „nagy kalapban”.

— Térjünk még vissza a társadalmi munkából származó

Lehet gyorsítani az ügyintézkést

— A posta ebben a nehéz gazdasági helyzetben is 115 millió forinttal kívánja 1983-ban támogatni a dolgozók lakásépítési, vásárlási törekvéseit. Ebből az összegből az idén 790 postás család jut rá. 34 szervezetből kerülnek ki a kölcsönigények. Mondana valamit azokról az elvekről, amelyek végül is megadják az elosztás arculatát?

— Számaink tükrözik elveinket. Ezért néhány adattal válaszolok a kérdésre. A Miskolci 140, a Budapesti vidéki 126, a Soproni 110, a Pécsi Postaigazgatóság pedig 100 dolgozónak adhat az idén lakásépítési támogatást. Az igénylők

lakásalapra! A szakszervezet említett elnökségi ülésén több méltánytalanságot tartottak, hogy az a dolgozó, aki ebből az alapról a kölcsönözhető maximumot, tehát 30 ezer forintot kap, köteles tízeves postai szolgálatot vállalni. Azt mondták, az adott pénz, és az elvart hűség nincs egymással arányban, hiszen az öröklakást vásárlónak 160 ezer forint kölcsön ellenében kell 15 esztendői maradásra vállalkoznia. Sok vita volt afelett is, hogy mire költethető a társadalmi munkából származó alap. Miért nem lehet ebből például azoknak a dolgozóknak kölcsönözni, akik rajtuk kívülálló okok miatt képtelenek kijutni a lakás-használatbavételi díjra?

— Egy percre sem kétlem, hogy a tíz év meg a 30 ezer forint együtt kissé furcsa. De éppen azért, mert ez a pénz súlytalan, ha valaki el akar menni, ettől ugyan nem retten meg, sőt, a súlyosnak ható évtilal sem tartja vissza. Ha meg valaki maradni akar, nem fogja számolni az esztendőket. Ami viszont a feltételi módosítást illeti, nincs akadálya, tekintettel arra, hogy a kollektív szerződés társadalmi vitája most kezdődik el, és ha a közösség elveti a tíz évet, és más javasol helyette, akkor ez a más lesz érvényes. A másik vitához csupán annyit tennék hozzá: a társadalmi munkából képzett alap elosztásának, felhasználásának elveit a dolgozók maguk határozzák meg. Ha akarják, öregjeire költik, ha akarják, nagycsaládosaik támogatására és így tovább. Ha lakástámogatásra szánják, a jogszabályok értelmében lakás-használatbavételi díjra akkor sem lehet felhasználni. Kétségtelenül nagy a szóródás a rászorultságban. Következésképpen lehetnek, s nyilván vannak is olyan segítőségi szolgáló családok, amelyek a lakáskiutalással a kezükben is kétségbeesett helyzetben vannak, hiszen nincs miből és kitől összehozni a 30–40–50 ezer forint használatbavételi díjat. Ebben az esetben az új előírások szerint a tanács és az OTP segítségét lehet igénybe venni.

közül társasházát 419-en, családi házat pedig 320-an építettek. Csak érdekességképpen mondom, tavaly ezt az utóbbi formát jóval többben választották. A kölcsönhöz juttatottak 48 százaléka munkás; 45 százaléka egygyerekes; házaspár: az életkor szerinti megoszlásban viszont a 20 és 30 év közöttiek 56 százalékos aránnyal vezetnek, ami már csak azért is egészséges, mert a posta az utóbbi néhány évben rohamosan szociálpolitikánk elveiben és gyakorlatában is tükröződnie kell.

— Most, hogy már ismeretesebb, és a szakszervezet által is jóvá vannak hagyva a keretszámok, mennyi idő telik még el a kölcsönök folyósításáig?

— Innen már minden úgy megy, mint a karikacsapás. Február huszadikáig az igazgatóságoknak megküldjük a jóváhagyott keretszámokat. A központi postaszervek összegyűjtik a fejüket az illetékes társadalmi szervezetekkel, és közösen elvégzik a névre szóló szétosztást. A dolgozók április végéig megkapják az értesítést, s ezután már csak a pénzfelvétel marad hátra.

— A szakszervezet elnökségi ülésén elhangzott egy javaslat: gyorsítsák az ügyintézkést. Március végén hadd kapja kézhez az igénylő a döntési határozatot, hogy az előkészületi munkákat még tavasszal elvégezhesse! Van ennek valami akadálya?

— Semmi a világon.

Szabó Iréne

Épülő postáslakások Budapest III., Toboz u. 22–34. szám alatt

Országos mozgalom lett

NE CSAK A NEVÉT ISMERJÉK

Széchenyi-kiállítás a 62-es hivatalban

Az az esemény, hogy egy szocialista brigád kiállítást szervezett a Budapest 62-es hivatalban, az előzmények miatt is többet érdemel kurta információ. Nevezetesen azért, mert 1975-ben a nagy-cenki Széchenyi Múzeum — igazgatójának, dr. Környei Attilának kezdeményezésére — elhatározta: felveszi a kapcsolatot az ország általuk ismert 220 Széchenyi brigáddal. Nem kisebb célból, mint hogy ismerjék meg alaposabban is a 19. századi magyar reformmozgalom úttörőjének életét és munkásságát, s nem utolsósorban azért, hogy ismerjék meg egymást a kollektívák is.

A több mint kétszáz közösségnek írt levél, fénykép és egyéb dokumentum elküldését követően hamarosan országos találkozót is tartottak, amit azóta — más-más városban — kétvétenként megismételnek. Az egyik ilyen összejövetelen vetődött fel a gondolat: mivel a Sopron melletti, távoli Nagycenkre való utazásra, a múzeum gyűjtőkörének megismerésére sokuknak nincs lehetőségük, szervezzék a Széchenyi brigádok vándorkiállítását, melyhez az anyagot a múzeum állítja össze.

A 62-es hivatal felvételi osztályán dolgozó Széchenyi István szocialista kollektíva, mely az 1981-ben végzett munkáját tavaly egyedül érdemelte ki a hivatalban a Posta Kiváló Brigádjára címet, a két évvel ezelőtti nagykőrösi országos találkozón tekintette meg

a vándorkiállítást. Mint Kovács Ferencné brigádvezető elmondta: ekkor határozták el, hogy — a Kilián brigáddal közösen — ők is vállalkoznak a bemutatásra.

A szervezés oroszánrészt Szabó Géza bonyolította le; egyebek mellett vagy 120 meghívót is szétküldött különböző iskoláknak, s olyan intézményeknek, amelyekben Széchenyi nevét viselő brigádok működnek.

A jó szervezés és propaganda már a január 21-i megnyitón eredményt hozott. A hivatal II. emeleti kultúrterme előtt folyosón a hivatalos időpont előtt fél órával alig lehetett mozogni a sok látogatótól. A kiállítás megtekintésére nem csupán a gazdasági, politikai, társadalmi vezetők, a brigádtagok, a helybéli postások jöttek el, hanem legalább harmincan a Kossuth Gimnáziumból, valamint a Ganz-MÁVAG és az Egyesült Izzó Széchenyi brigádjának vezetői,

akikkel egyébként a rendezők állandó kapcsolatban állnak.

A megnyitó beszédet a nagy-cenki múzeum igazgatója tartotta. Röviden ismertette a kiállítás és a Széchenyi brigádok ma már országos mozgalmának szép céljait, hangsúlyozva: *azt a közszájon forgó kifejezést, hogy Széchenyi István a legnagyobb magyar, nem elég hajtogatni, hanem érteni, értelmezni is kötelesség.*

Az Érdről érkezett vándorkiállításnak a 62-es körülbelül már a harmincötödik házigazdája. A tablókra kifüggesztett dokumentumok a nagy reformer munkásságának, korának, társadalmának általános tudnivalóiról adnak keresztmetszetet, központba állítva természetesen Széchenyi tudományos, műszaki és politikai tevékenységét. A szöveges magyarázatok mellett fotókópiák, fényképek, rézmetszmásokon láthatók többek között az 1847/48. évi országgyűlési törvények, „Ja-

vaslat a magyar közlekedési ügy rendezéséről”, a „Tiszaszabályozási ügy véleményezése”, a „Buda-Adria vasút költségterve”, s még számos más, eredeti okirat, térkép, könyvcím, egykori újság-cikk, sőt — például Kossuth és Széchenyi vitájáról — korabeli karikatúrák. De a látogatók bővebb tájékoztatást is kapnak a látnivalókról: ötletesen magnetofonnal oldották meg a tárlatvezetést.

A vándorkiállításnak várhatóan még 8-10 állomása lesz. Ezután a sok szállítástól, bizony, már kissé megviselt gyűjtemény visszakérül Nagycenkre, ahol a múzeum újabb, friss anyagot állít össze, s bocsát ismét újtárra — szerte az országba. Példát mutatva arra, hogyan lehet és kell a hazánk sok városában, intézményében, gyárában a nagy nevet viselő szocialista brigádokkal, s környezetükkel névadójuk munkásságát megismertetni. Hiszen, valljuk meg, a kollektívák többsége ugyan ezerszer kiejti, százszor lekanyarítja egy-egy halhatatlanná lett szellemi, politikai nagyság nevét, anélkül, hogy bővebb ismeretei lennének annak életéről, akinek a nevét valamikor kiválasztotta.

A nagy-cenki múzeum nagyszabású kulturális programja, a Széchenyi baráti kör megalkotása (melynek a „hatvan-kettesek” is tagjai, támogatói) olyan közművelődési tett, mely föltétlenül követésre méltó. És nemcsak a Széchenyi István nevet viselő postás brigádoknak...

L. Simon Zsuzsa

„Nyugat-Európából jöttünk...”

Nyolcvan Trubadúr — telt házzal

Évek óta Nyugat-Európában koncertezik három hónapot a Postás Szimfonikus Zenekar. A Schlote Koncertiroda meghívására Puccini- és Verdi-operák előadásában vesznek részt több tucatnyi városban, gyönyörű színházakban, milánói énekes szolistákkal és ezúttal egy román és egy olasz vendégkarmesterrel. A tavaly őszi turnéről Bolberitz Tamás karnagytól kértünk egy kis élménybeszámolót.

Nemzetközi társaság

— Milyen országokban léptek föl legutóbb?

— Egyik bázisunk Hollandia volt, itt Arnheimben szállt meg a zenekar, s innen indultunk naponta más-más városba előadásokra. Sokat szerepelünk az NSZK-ban is, Ingolstadtban például többször megfordultunk. Átrándultunk azután Ausztriába meg Svájcba, sőt Belgiumban és Luxemburgban is jártunk. Ezúttal Verdi Trubadúrja volt műsor, ezt vezényeltük dr. Vasady Balogh Lajos karnagy úrral és a vendégdirigensekkel fölálva. A turnén részt vett egy román kórus is; a szolisták között pedig akadt amerikai, sőt japán énekes is, akik Milánóban tanulják a művészpályát fortélyait.

— Tudná néhány adattal érzékelteni a turné jellemzőit?

— Elsősorban azzal, hogy a szeptember 12-i elutazástól a december 14-i megérkezésig több mint nyolcvan előadáson szerepeltünk, tehát úgyszólván minden este felléptünk. A három hónap alatt egymást váltva hatvanhat zenésznünk volt kint, közülük egyszerre harmincketten játszottak, és a sajátkritikák elismerően írtak arról, hogy milyen teljes hangzást produkált ez a viszonylag kis együttes. Odakint mindössze egy hét időnk volt a próbára az énekesekkel és a kórusral, a karnagyoknak viszont helyi próba nélkül kellett átvenniük a vezénylest, amikor váltásra került a sor. Igaz, két előadást végignézhettünk előtte... Én például a román Popescutól vettem át a karmesteri pálcát, de természetesen volt annyi előnyöm, hogy a zenészek emlékeztek az itthon általam vezetett próbákra, s amennyire kellett, „át tudtak állni” az ismert követelményekre. Két olyan pihenőnap volt mindössze, amikor csupán áriaest szerepelt a programban. Az egyébként kényelmes, emeletes autóbusszon több száz kilométert utaztunk a szolistákkal együtt, a „műszakot” szállító kamion kíséretében, többnyire kora délután és késő éjjel. De a délelőtti jeink is csak akkor voltak szabadok, ha a színház közel esett szálláshelyünkhöz.

rak operarajongók is óriási lelkesedéssel ünnepeltek. Az NSZK-ban nagy sikere volt az olasz kollégának, aki a kezdés előtt a színpadról köszöntötte a közönséget és elmondta a műsорт, meglehetősen tört németességgel... Svájcban pedig egy csokoládégyáros hatalmas bonbondobozokkal ajándékozta meg a társaságot, s nagy zenekedvelő lévén, még a deszszerjteit is Bohéméletnek nevezte el. Egyébként számtalan ismétlés, visszatapsolás jelezte az előadások, ezen belül a Postás Szimfonikusok sikerét. Természetesen ez évre is kapunk meghívást, most Puccini Pillangókisasszonya lesz műsorban. Hatásosnak ígérkezik ebben a produkcióban a japán énekes szolisták szerepeltetése.

— Bizonyára érdekes élményeket gyűjtöttek az úton...

— Tavaly már ötödször voltam ilyen jellegű turnén, de még mindig történt valami különleges, emlékezetes esemény. Persze nekem kevesebb volt az újdonság, mint a zenekar néhány újonc tagjának. Mások még régebben utaznak az együttes tagjaként, s ők könyveden útbaigazítják a „kezdőket”. Így is előfordul azért, hogy meglepő helyzetbe kerülünk. Egyik előadásunkon a két bőséges egyike rosszul lett, hirtelen szédelegni kezdett, csaknem össze is esett. A műsort nem szakíthattuk meg, vezényeltünk tovább, de közben kihívták a mentőket, akik hordágyon vitték ki őt a zenekari árokból. A közönség talán nem is vette észre, de nehéz percek voltak. Infarktustól féltém, szerencsére „csak” vesegörccsei voltak... Olyan közjátékok, mint egy-egy útlevel eltűnése, mindig előfordulnak. Most én is szenvedő alanya voltam ennek. Ilyenkor egyetlen délelőtti igyekezni kell elintézni az ideiglenes okmány beszerzését, pedig ez sok utánavarást igényel. Igazolványom végül is egy postailádából került elő, és mindössze száz magyar forint hiányzott belőle.

Itthon a legjobb

— Hogyan éltek odakint a zenészek, amikor nem volt előadás?

— Az a néhány szabad délelőtti és egy-két este városnézéssel, múzeumlátogatással, vásárlással telt el. A régebbi utazók kisebb társaságokat alakítva közösen főztek, sütöttek; az otthonról hozott hagyma illata a helyben vásárolt élelmiszerek kelveredve messziről jelezte a szállodákban a magyar vendégek ottlétét. Előfordulnak a hosszú kinttartózkodás alatt kisebb megrázkódtatások, amikor a kemény igénybevétel megviseli az idegeket; de a rutinosabbak átgélik a többiek ezeken a hullámvölgyeken. Végül is nagyobb nehézség nélkül átvészelte mindenki a több hetes távollétet.

— Bár odakint nem volt a fellépések között próba lehetőségünk, és ez érzéti is rossz hatását, itthon két hét alatt rendszerint újra össze lehet „hangolni” a társaságot. Azóta újra nagy odaadással készül mindenki a koncertekre, hiszen mégiscsak az az igazság, hogy legjobb itthon...

— várkonyi —

Desszertnek: Bohémélet

— Milyen volt a közönség-sikerük?

— Mindenütt telt ház előtt játszottunk, a legkisebb alpesi városkától kezdve egészen Amszterdamiig. A hollandok kedves szokása, hogy fölállva tapsolnak, de például az oszti-

A Budapesti Távbeszélő Igazgatóság szakmai, politikai és társadalmi vezetősége az igazgatóság 30 éves fennállása alkalmából

30 éves a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság

című fotópályázatot hirdet. A pályázaton az igazgatóság dolgozói vehetnek részt. Pályázni lehet az igazgatóság életét (a szolgáltatás fejlődése, kultúra, sport) bemutató legfőbb 15 darab 18×24 cm méretű fekete-fehér felvétellel vagy 8 darab ugyanolyan méretű fényképet tartalmazó, legfőbb 5 sorozattal.

Beküldési határidő: április 15.

Cím: Budapesti Távbeszélő Igazgatóság területi szervezeti bizottsága, Budapest, Postafiók 87. 1431.

Eredményhirdetés az igazgatóság május elseji ünnepségén.

NŐI TORNA

Mozgás = jó közérzet, egészség

Hetente csak kétszer egy-egy óra

„Kondíciót tartó tornatanfolyamot indít a Postás Művelődési Központ nők részére január 11-től a VI., Lovag utcai általános iskolában. A foglalkozások 18, illetve 19 órakor kezdődnek minden kedden és csütörtökön, gyógytornász irányításával...”

Az Esti Hírlap idei első számában megjelent hirdetésre annyian jelentkeztek, hogy egy héttel a kezdés előtt már főtt a feje a PMK szakelődő-jének: hogyan sikerül majd elhelyezni ennyi lányt és asszonyt a tornateremben. Hát ha még azokkal is számolt volna, akik a helyszínen, az első

foglalkozáson iratkoztak be! A régebben odajárók, a később csatlakozó ismerősök, barátok kolléganők az újakkal együtt jócskán megtöltötték a helyiséget, amikor bemutatatta nekik Krizsánné Búcsi Andreát, a heti kétszer egy-egy órás foglalkozásokat vezető gyógytornászt.

Viccelnek, bliccelnek

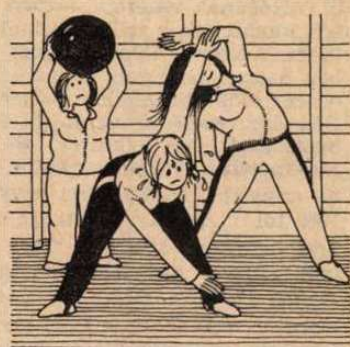
A kedves, mosolygós arcú tanárnő, szinte meghazudtolva lágy arcvonásait, azonnal teljes sebességre „kapcsolt”, és a hölgyek már futottak is egymás mögött, körbe a teremben. Térd- majd sarokemelések, indiánszökdelések, aztán guggolva járás — Krizsánné erős iramot diktált, sokan nyilván fóként azok, akik először voltak itt) már az első percekben lihegték, fújtattak. Ekkor azonban még a jókedv átsegítette őket az „akklimatizálódás” nehézségein. Később álló helyzetben végeztek bemelegítő gyakorlatokat, s ekkor néhányan már elblicceltek a nehezebb „figurákat”. Mások viszont feltűnően könnyen ismételték a sokadszorra is a karnyújtó, derékfeszítő, izomerősítő gyakorlatokat.

— Régen volt ilyen sok jelentkező — mondta később a pedagógus. — Az utóbbi idő-

ben mintha inkább pénzszerező elfoglaltságokra használták volna ki a szabad idejüket az emberek. Most már talán kezdnek rájönni arra, hogy a több munka elviseléséhez, emellett az otthoni tennivalók elvégzéséhez mindenképp jobb kondícióra van szükség. A fiatalos rugalmasság megőrzésére, idősebb korban pedig az edzettség, a munkabírás megtartására, esetleg fokozására. De minden korosztálynak elengedhetetlen a jó közérzet, az egészség óvása. Jártak ide azelőtt notórius táppénzesek is, akik a rendszeres tornázástól aztán éveken át elkerülték még a gyógyszerárak környékét is... Általában igyekszem külön csoportban foglalkoztatni a fiatalabbakat a középkorúaktól és az idősebbektől, hiszen nyugdíjas résztvevő is van, s nem terhelhetők egyformán mindannyian.

jelentős súlytöbblettel küszködnek, s alighanem elsősorban azért iratkoztak be ide, hogy megszabaduljanak a fölösleges kilóktól.

— Aki csak fogyni akar, és azért jelentkezik, azt ki kell ábrándítani — mondja Szegi Ferencné, aki 1978 óta jár ezekre a foglalkozásokra. — Még mint postás dolgozó, az újsághirdetésre jelentkeztem annak idején. Igaz, én leadtam azóta tizenhat kilót, de annak egy sajnálatos betegség volt az oka. Azóta makkegészséges vagyok, és ha el is fáradok a foglalkozásokon, utána otthon rendkívül jó érzés fog el; egy kicsit mindig mintha megfáradnék ilyenkor. Járt ide régebben a 35 éves lányom is, de most már nagyon sok a munkahelyi és az otthoni elfoglaltsága, a kétszer egyórás utazás nem férnek az idejébe. A Marciányi ténél lakik, az ottani művelődési házba jár tornázni. Egy időben jógázott is. Az unokám kilencéves, ő még le tudja vezetni mozgásigényét az iskolában meg a

játszóterén. De a húsz év körüli fiataloknak nagyon ajánlanám a rendszeres testmozgást, amihez sok ehhez hasonló lehetőség kellene. Mindenkinek csak hasznára válhat, és nem kell megszokadnia tőle; ami nem megy nekem, azt nem erőltetem. De ma már alig van ilyen gyakorlat. Volt időm hozzáadózni az elmúlt években.

Kispárnák és festett szemek

Szeziné mozgását, szorgalmát, frissességét valóban megirigyelhetnék az évtizedekkel fiatalabbak közül is sokan. Könnyedén, erőlködés nélkül végez el olyan egyensúlyozó és hasizomgyakorlatokat, amelyeknél mások nyögdecselelnének, megizzadnak, és a második próbálkozás után lemondanak folytatásáról. Akadnak, akik itt is elsősorban a kényelmükről gondoskodnak: még tréningnadrágban sem hajlandók leülni a tisztán tartott linóleumra — kis párnácskát, törülközőt, szivacsot, plédet tesznek maguk alá... Egy szó: ke fiatalasszony, vastagon húzott szemmel, fekete „macskában”, mosolygva és odaadón „dolgozik” a tornateremben. Először lehet itt, mozgása mégis könnyednek, harmonikusnak látszik. Kicsit félrehívom.

— Simon Jánosné vagyok — mondja —, első alkalommal veszek részt a foglalkozáson. Az újsághirdetésre jelentkeztem, mert szükségem éreztem,

Várkonyi Ferenc

25 év már történelem

Pressmayer József 1958. február 1-én megbízást kapott a postások szakszervezetétől, hogy összefogja, szervezettebbé tegye az üzemeknél működő, akkoriban sportszervezeteknek nevezett szervezetek sportmunkáját. Ezek után nem nehéz kitalálni, hogy a postás tömegsport idején ünnepi 25. születésnapját. Ebből az alkalomból beszélgettünk a postás tömegsport „örögjeivel”, akik közül néhányan még az alapítók közé tartoznak, néhányan pedig az évek során szegődtek a mozgalmhoz szolgálóivá.

— Egy dolog, amióta a Magyar Posta létezik, azóta igaz: mi postások mindig szerettünk sportolni — kezdi az emlékeztetést Pressmayer József. Én magam sem voltam ez alól kivétel. Talán ez, no meg a fiataloságom adott bátorságot 25 évvel ezelőtt ahhoz, hogy a szakszervezet megbízását elfogadjam, és erőmhez, tehetségemhez mérten megszervezzem azt a mozgalmat, amelyet ma tömegsportmozgalomnak nevezünk.

Kezdetben

— 25 év egy ember életében is eseménydús telik el, sikerekkel, eredményekkel, bukásokkal, kudarcokkal tarkítva. Hogyan telt el a postás tömegsport elmúlt negyedszázada, melyet sok ember jól vagy rosszul végzett munkája határozott meg?

— 1958 előtt a labdarúgás, az asztalitenisz, a sakk és a röplabda voltak azok a sportágak, amelyek önálló bizottsággal rendelkeztek. Ezeknek a munkáját kellett összefognom, irányítani és természetesen főfejlesztem. Más sportágak felé pedig nyitni, bevonni azokat a tömegspor-

tok közé. Mindehhez nagy segítséget kaptam a szakszervezettől, de segítette munkámat az első pillanattól kezdve, hogy jól ismertem az egyes üzemek sportmunkáját, valamint azokat a szaktársakat, akik eredményesen dolgoztak a területen. Tudtam, kik azok, akikre számíthatok, akik nemcsak a sportot szeretik, hanem kitűnő szervezők is. Így kértem föl többek között a körünkben levő dr. Katona Gyulát is, aki még 1958-ban megalakította a természetjáró bizottságot. Az ő nevéhez fűződik az úgynevezett postás-vonatok szervezése, indítása.

Lesznek postás-vonatok?...

— Már a hőskorban nagyon népszerű természetjárás formája volt a *postás-vonat* — kapcsolódik a beszélgetéshez dr. Katona Gyula. Eleinte csak egy postás-vonatot indítottunk, de ez hamarosan kevésnek bizonyult. Az igényeknek megfelelően később fölemeltük kettőre, és még így is voltak, akik lemaradtak egy-egy kirándulásról. Rendkívül szomorú ilyen közkedveltség mellett, hogy a vonatköltségek 100 százalékkal emelkedtek, hiszen nagyon sok postás család számára túl nagy anyagi áldozatot jelent a részvétel. Nagy részt ez az oka annak, hogy a szakszervezet támogatása ellenére sem sikerült a múlt év októberében a Sopronba tervezett vonatkirándulás. Valószínű, hogy le kell mondanunk erről a népszerű természetjárás formáról és más, járműhöz kevésbé kötött programo-

kat kell a jövőben szerveznünk. Pedig kicsoda hangulatuk volt! Ezeknek a vonatos túráknak! Amellett, hogy a családok együtt tölthették a hétvégi pihenőjüket, az utazás alatt a szaktársak is jobban megismerhették egymást, gyakran tartós családi barátságok szövődtek egy-egy utazás során. A vonaton tájékoztatókat osztottunk szét, amelyekből mindenki pontos fölvilágosítást kapott az úticélról. Nemcsak a város rövid történetét tudhatták meg, hanem a látnivalókat, az étkezési lehetőségeket, egyszerűen mindent, ami egy tartalmas kiránduláshoz szükséges a jó közérzetet. A postás-vonat mellett az utóbbi tíz esztendőben évente hat rendezvényt, hárommal szeptember, hárommal tavasszal szerveztünk. Emellett vannak még úgynevezett nyílt túráink, tájékozdási versenyek is.

...és röplabda?

A röplabda-sportbizottság élén már 1958-ban is dr. Fejes Béla állt. Nem csoda, hiszen ő alapította meg sokkal korábban, 1947-ben a PSE röplabda-szakosztályát.

— Mi történt az elmúlt 25 év alatt a röplabdázásban, mint a tömegsport egyik szakágában?

— A kezdet kezdetén még nagyon népszerű volt a postások körében ez a sportág, amit az is bizonyít, hogy a különböző postaszervek közül 1958-ban tíz férfi és tizenhárom női csapat verbuválódott. Ráadásul, különösen a női csapatok, jó technikai tudású játékosok-

ból álltak. A tizenhárom női csapatból így ki tudtunk állítani egy első- és egy másodosztályú csoportot. A hatvanas évek közepétől visszafelé következett. Eleinte a férficsapatok száma csökkent, annak arányában, ahogy nőtt a kispályás labdarúgás vonása, majd később ugyanez bekövetkezett a női röplabdázók körében. Ennek okairól és a röplabda föltámasztásának lehetőségéről a Postás Dolgozó hasábjain már részletesen szoltunk. Nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni, de azt mindenesetre még egyszer leszögezném, ha nagyobb segítséget kapnánk a

Pressmayer József beszámol a tömegsportbizottság munkájáról

Megyeri László kv-titkár jutalmat ad át dr. Katona Gyulának, a tömegsportbizottság alapító tagjának

munkahelyi vezetőktől, sportfelelősöktől, talán ismét a népszerű sportágak közé verekedhetnénk a röplabda. Ami pedig a technikai felkészítést

Az evezés szerelmesei

— Béla bácsi lelkesedése határtalan — szól közbe Makai Attila, az evezősök tömegsportbizottságának vezetője. — Csak jelentkezzek nála minél többen! Nekem ilyen értelemben szerencsém van, mert az evezés 1959 óta, amikor Major Béla szervezésével, vezetésével megalakult az evezősök tömegsportbizottsága, napjainkra annyira kedvelt lett, hogy 1982-től a postás sportnapok versenyszámai között is szerepel. Persze, aki elolvasta a Postás Dolgozó múlt év novemberi számában a PSE cikkét, az tudja, hogy nálunk is volt hullámvölgy. Ez

azonban a római vízi telep felújítása, átépítése után megszűnt. Most már ott tartunk, hogy évente tizenkét rendezvényünk van. 1954 óta folyamatosan részt veszünk a négyfordulós evezős túrabajnokságon, s az első három hely valamelyikét többnyire mi szerezzük meg. Tavaly például másodikok lettünk. Negyedik éve szereplünk a Budapesti Természetjáró Szövetség túra-versenyén, valamint évenként két gyorsasági verseny is lezajlik, az egyik kajakkal, a másik kielbóttal. Végül még egy adat: míg 1954—55-ben kétszáz-an eveztek, napjainkra 7-800-ra emelkedett a számuk.

A sportminiszter beszámol

— Széplaki Lászlót egymás közt csak miniszternek hívják. Miért?

— Már régóta lelkes híve vagyok a tömegsportnak és magam is röplabdáztam, pingpongoztam és labdát rúgtam. Pressmayer József hamarosan észrevette, hogy a sportszereket mellett szervezni is tudok, ezért javasolt a tömegsportbizottság szakvezetői tisztébe

betöltésére, vagyis társadalmi munkában sportminiszter vagyok.

— Mint afféle „miniszter”, beszámolna arról, hogyan áll a tömegsportmozgalom a többi sportágban?

— Szívesen teszem, hiszen szép fejlődési vonalról tudok számot adni. A vonal egyik végén, 1958—59-ben mindössze 4-5 sportág alkotta a mozgalmat, manapság, a vonal másik végén már kilenc sportág ad lehetőséget a mozgani vágyóknak. Mint az eddigi beszélgetésből is kitűnt, kezdetben volt a pingpong, a röplabda, a labdarúgás és a sakk. Az évek során a kör atlétikával, evezéssel, kézilabdával, tekével, természetjárással bővült. A röplabdáról, a természetjárásról és az evezéssel a jelenlét vezetői már szoltak. A többiről röviden: — az asztalitenisz, mint alapító sportág 1958 óta létezik. Négy csapat alkotta a magot, ma ötvenkét férfi, tizenhárom női csapatunk van. Az egyik legnépszerűbb sportág napjainkban; vezetője Csapó Emil.

— 1960-ban alakult az atlétikai bizottság. Eleinte csak a postás sportnapokon szerepelt. Éder Ferenc vezető nevéhez fűződik az atlétikai bajnokság rendszeresítése. Az idén a postás sportnap és a megelőző selejtezők résztvevőinek száma nélkül 1148-an atlétizáltak a különböző bajnokságokban.

— A legfiatalabb sportág a kézilabda, 1975-től működik négy férfi csapattal, női még nincs. Molnár Attila odaadó vezetésének ellenére is csak alkalmasszerű a játék, a gondok is azonosak a röplabdánál tapasztaltakkal. Az orvoslás módja is hasonló...

— Labdarúgó nemzet lévén 1958-ban hat-nyolc nagypályás csapattal indult a labdarúgás. Hamarosan megkezdődött a lemorzsolódás, s végül is négy-hat csapat fejezte be a bajnokságot. Ennek oka a pályahiány és a meglehetősen drága felszerelés volt. 1962-től a kispályás labdarúgás megoldotta ezt olyannyira, hogy volt időszak, amikor száznál is több csapat létezett. Kiss László és Kiss Sándor, valamint segítőik, Rammer Dezső irányításán volt nagyobb szigorral roslálni, csökkenteni a létsámat.

Most a csapatok száma hatvan. Nagy bánatokra az 1972-ben nyolc csapattal induló női labdarúgás tavalyra elfogyott.

— A sakk szintén alapító sportág, négy-öt csapattal indult. Jelenleg Iványi Gábor vezetésével a csapatok száma huszonhárom. Itt is lehetne, sőt kellene is fejlesztési, akár száz csapattal is. Vonzereje talán azért nem túl nagy, mert időigényes sport.

— A teke 1962-ben indult nyolc csapattal, tavaly Bertalan Sándor vezetésével huszonöt csapat fejezte be a bajnokságot. Szintén a nagyon szívesen üzött sportok közé tartozik, de pályahiánnyal küzdve egyelőre nem tudunk több csapatot fogadni. Úgy tudjuk, szó van a pálya bővítéséről, ami elősegítené a sportág továbbfejlődését.

Jubileumi versenyek

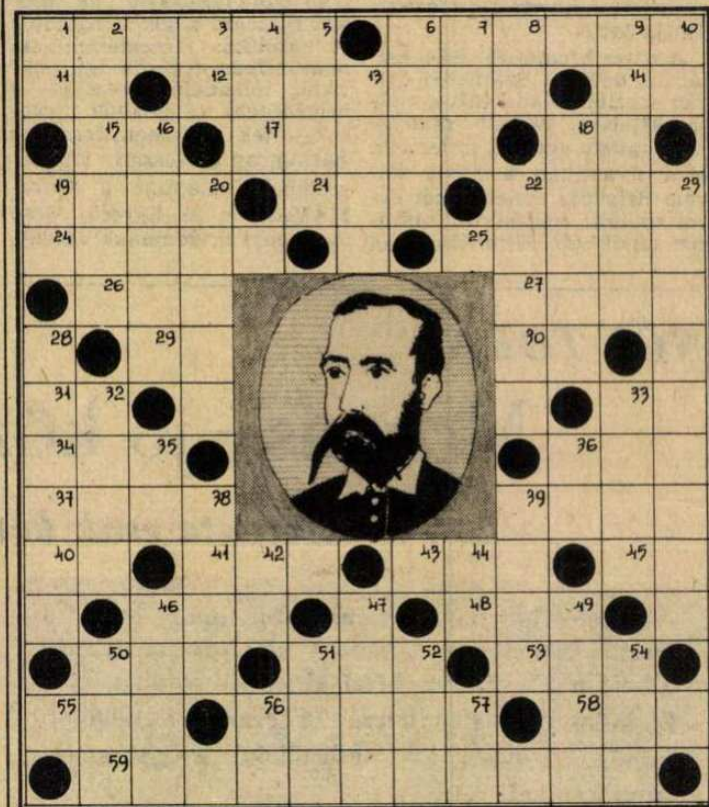
— Hogyan ünneplik meg a postások tömegsportmozgalmuk 25 éves jubileumát?

— Valamennyi felsorolt sportágban jubileumi versenyeket rendezünk. Tervünk az elkövetkező időszakban: szeretnénk a programokat még bővebbé, még színesebbé, még vonzóbbá tenni, a lehetőségekhez mérten még több postás

dolgozót családjával együtt bevonni a tömegsportmozgalmába. Mert Comenius szavaival élve „...a sportjáték nemcsak játék, hanem komoly dolog, az egészség megővására szolgáló gyakorlat vagy lelki felüdülés, vagy az élet komoly cselekedeteire való előkészület, vagy mindez együtt...”

Czeplédi Cecília

Madách Imre

1823. január 21-én született Madách Imre. Az évforduló alkalmából drámáiból idézünk.

VÍZSZINTES:

1. Az ember tragédiájának egyik színe; 6. Ország Kelet-Afrikában; 11. Egészséges; 12. Város Szlovákiában; 14. Régi hosszúság; 15. Vérszopt; 17. Kíváncsi; 18. Régi pénz (róv); 19. Az elemek legkisebb része; 21. Járom; 22. Idegesség; 24. Női név; 25. Madách színműve; 26. Betűrend; 27. Folyó Szibériában; 29. Aktíniyum; 30. Duplázva szokás (lat.); 31. Olasz folyó; 33. Diplomáciai kocsik betűjele; 34. A munka és energia egysége; 36. Arcszín; 37. A tragédia egyik színe; 39. Ehetővé válik (ford.); 40. Határozószó; 41. Verskellék; 43. Alma népiesen; 45. Francia várbörtön; 46. Makacs ellenszög; 48. Öregember; 50. Főlelkőnév; 51. Áruház Moszkvában; 53. Nagyhatalom; 55. Kacat; 56. Kutyasétáltató eszköz; 58. Ráskai...; 59. Madách-mű.

5. Részlete; 6. Ismét; 7. Előtagként a földdel való kapcsolatot jelez; 8. Arzen; 9. A puska, ha elsül; 10. Rangjelzés; 13. Finom leves; 16. Robbanó szerkezet; 18. Kölcsönfelvételnél szükséges; 19. A nyomás mértékegysége (róv.); 20. Méréskész; 22. Elektromos sarok; 23. Madách ifjúkori drámája; 28. Műtétet végez; 32. Hegycsúcs; 33. Igazgató tréfásan; 35. Kétféleképpen ismertté vált név; 36. Görög betű; 38. Tó a Szovjetunióban; 39. Zár van rajta; 42. Integrált áramkör; 44. Időhatározó szó; 46... sec (főlelkőnév); 47. Mulatság; 49. Északi főváros; 50. Tömítőanyag; 51. Labdajáték célja; 52. Festékréteg; 54. Görög levegő; 56. Duplázva csirke; 57. Szár közepe!

Bánhidi Éva

Beküldési határidő: március 10.

Előző rejtélyünk helyes megfejtése: Jókai, Három ember a hóban, Holle anyó, A diótörő, Bondarev.

Könyvtulajnyt nyertek: Brandhuber Zoltán (Nagykanizsa), Farkas Andrea (Jobbágyi), Kocsis Györgyné (Özd), Tomor Mező (Ajka), Varga András (Mezőkövesd).

FÜGGŐLEGES:

1. Folyadék; 2. Tengerparti üdülőhely Jugoszláviában; 3. Kötőszó; 4. A függ. 2. része!

POSTÁS DOLGOZÓ

A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest, XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14., 1406
Feladók szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest, XIII., Váci út 73. Telefon: 497-950.
Levél cím: Budapest, Postafiók 43., 1553
Egyszámú szám: MNB 215-51628
Feladók kiadó: DR. JÁNKE GÉZA igazgató
Előfizetési díj egy évre: 18,- Ft
83-728. Szikra Lapnyomda, Budapest
Feladók vezető: CSUNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230-3701